

บทเจริญพระพุทธรูป

สวดมนต์ข้ามปี

ถวายพระราชกุศล เสริมสิริมงคลทั่วไทย พ.ศ. ๒๕๖๕

กรมการศาสนา
กระทรวงวัฒนธรรม

บทเจริญพระพุทธมนต์

สวดมนต์ข้ามปี

ถวายพระราชกุศล เติรมลีริมงคลทั่วไทย พ.ศ. ๒๕๖๔

กรมการศาสนา
กระทรวงวัฒนธรรม

บทเจริญพระพุทธมนต์

สวดมนต์ข้ามปี

ถวายพระราชกุศล เสดริมสิริมงคลทั่วไทย พ.ศ. ๒๕๖๔

ผู้จัดพิมพ์ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

ปีที่พิมพ์ พ.ศ. ๒๕๖๓

จำนวนพิมพ์ ๒๕,๐๐๐ เล่ม

ที่ปรึกษา

นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ	อธิบดีกรมการศาสนา
นายสำรวย นักการเรือน	ผู้อำนวยการสำนักพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม
นางสุรีย์ เกาศล	เลขานุการกรมการศาสนา
นายมานัส ทารัตน์ใจ	ที่ปรึกษากกรมการศาสนา

คณะทำงาน

นายธนพล พรหมสุวรรณ	ผู้อำนวยการกลุ่มส่งเสริมเครือข่ายคุณธรรมจริยธรรม
นายเอกสิทธิ์ คล้ายแดง	นักวิชาการศาสนาชำนาญการ
นางสาวปรีญา เพ็ชรแต้มทอง	นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ
นางสาวพลอยชนนี สุขปานประดิษฐ์	นักวิชาการศาสนาปฏิบัติการ
นางสาวธนาภรณ์ เงินเหรียญ	เจ้าพนักงานธุรการปฏิบัติงาน
นางสาวฤดี ฉลาดสุนทรวาที	นักวิชาการศาสนา
นายสมานมิตร วงศ์ถามาตรย์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์โครงการ
นายธนิยน์นันท ธนเรืองนิตย์	เจ้าหน้าที่วิเคราะห์โครงการ

พิมพ์ที่ โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด
๓๙ ถนนงามวงศ์วาน แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร ๑๐๙๐๐
โทร. ๐-๒๕๖๑-๔๕๖๗ โทรสาร ๐-๒๕๖๙-๕๑๐๑
นายโชคดี ออสุวรรณ ผู้พิมพ์ผู้โฆษณา

คำนำ

รัฐบาลได้กำหนดยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี โดยมีวิสัยทัศน์ขับเคลื่อนพัฒนาประเทศไทยตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้ประเทศมีความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” มีความสามารถในการแข่งขัน มีรายได้สูง อยู่ในกลุ่มประเทศพัฒนาแล้ว คนไทยมีความสุขอยู่ดี กินดี สังคมมีความมั่นคง เสมอภาคและเป็นธรรม โดยมียุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพคนในการดำเนินการเพื่อสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ยกกระตักการศึกษาและการเรียนรู้ ปลูกฝังระเบียบวินัย คุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์ รวมทั้งสร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทย ส่งเสริมสถาบันศาสนาทุกศาสนาให้มีบทบาทในการเผยแผ่หลักคำสอนที่ดีงาม ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม และเสริมสร้างความร่วมมือในการพัฒนาคุณภาพชีวิต จิตใจ และพัฒนาสังคมให้มีความสามัคคีปรองดอง และให้พุทธศาสนิกชนเข้าถึงแก่นแท้คำสอนของพระพุทธเจ้าและสามารถนำมาปฏิบัติในชีวิตประจำวันได้

ในการนี้ กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม ได้นำนโยบายดังกล่าวมาสู่การปฏิบัติโดยผ่านการจัดกิจกรรมศาสนา ถวายพระราชกุศล เสริมสิริมงคลทั่วไทย พ.ศ. ๒๕๖๔ และหนึ่งในกิจกรรมศาสนา คือ สวดมนต์ข้ามปี ซึ่งได้จัดขึ้นเพื่ออุทิศถวายพระราชกุศลแด่สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช และถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินี พระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ และเสริมสิริมงคลให้กับประเทศไทย ซึ่งผู้ที่สวดมนต์เป็นประจำนั้นจะเป็นคนที่มีจิตใจอ่อนโยน สงบเย็น ไม่เบียดเบียน หรือคิดร้ายต่อผู้อื่น อันจะทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่น่าอยู่ น่ายืนหยัดยิ่งขึ้น

ในโอกาสเข้าสู่เทศกาลปีใหม่ ถือเป็นช่วงเวลาที่ดี กรมการศาสนา
จึงขอเชิญชวนชาวพุทธทุกคนร่วมกัน “สวดมนต์ข้ามปี” เพื่อเป็นการเริ่มต้นที่ดี
ก้าวสู่อปีใหม่ด้วยความเป็นสิริมงคลสืบไป

(นายกิตติพันธ์ พานสุวรรณ)

อธิบดีกรมการศาสนา

พระพุทธอังคีรส

พระพุทธอังคีรส พระพุทธปฏิมาประธาน ณ พระอุโบสถวัดราชบพิธสถิตมหาสีมาราม ราชวรวิหาร พระอารามหลวงประจำรัชกาลที่ ๕ เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร เป็นพระพุทธรูปสำคัญที่สร้างจากทองเครื่องแต่งพระองค์พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๕ เมื่อทรงพระเยาว์

เป็นพระพุทธรูปปางสมาธิ ประทับขัดสมาธิเพชร ประดิษฐานบนฐานชุกชีหินอ่อนจากประเทศอิตาลี ศิลปะสมัยรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ ๔ จำลองแบบมาจากพระสัมพุทธพรรณี องค์พระปฏิมาवासุดุเกไหล่ทองเนื้อแปดหนัก ๑๐๘ บาท หน้าตักกว้าง ๖๐ นิ้ว พระรัศมีเป็นเปลว ไม่มีพระเมลาสิ พระพักตร์ค่อนข้างกลม พระเนตรเหลือบลงต่ำ ครองจีวรห่มเฉียง จีวรเป็นริ้วแบบพระองค์เป็นธรรมชาติ สันชาฎีกกว้างพาดยาวถึงพระนาภี

สวดมนต์ข้ามปี วิธีชีวิตของชาวพุทธ

การก้าวข้ามปีเก่าอย่างมีคุณค่า ต้อนรับปีใหม่อย่างมีปัญญา ด้วยการเจริญพระพุทธมนต์ข้ามปี เป็นสิ่งที่ชาวพุทธให้ความสำคัญและพึงปรารถนา เนื่องจากพระพุทธมนต์ทุกบทเป็นมนต์หรือคำสอนของพระพุทธเจ้า และเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถน้อมนำกำลังแห่งความศรัทธาและปัญญาไปสู่ทุกชีวิต เพราะการเจริญพระพุทธมนต์หรือสวดมนต์ นอกจากจะเป็นการรำลึกถึงคุณของพระรัตนตรัยอันเป็นที่พึ่งที่นับถือสูงสุดของชีวิตแล้ว ยังเป็นการสร้างกุศลอันประเสริฐให้กับตนเอง ครอบครัว และสังคม

การเจริญพระพุทธมนต์ข้ามปี จึงเป็นประโยชน์ทั้งแก่ตนเองและสังคม เป็นการพัฒนาปัญญาทางธรรมให้เกิดขึ้นจากความศรัทธาในสิ่งที่ตั้งงาม ซึ่งจะเป็นแรงผลักดันให้มีชีวิตอยู่อย่างมีคุณค่า การเข้าร่วมเจริญพระพุทธมนต์หรือร่วมสวดมนต์ข้ามปี เพื่อความเป็นสิริมงคล เสริมสิ่งที่ตั้งงามให้เกิดขึ้นและขจัดสิ่งไม่ดีให้ผ่านพ้นไปพร้อมกับปีเก่า ให้เริ่มต้นชีวิตใหม่พร้อมกับปีใหม่ที่ก้าวไปสู่ความเจริญรุ่งเรือง โดยมีพระพุทธศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวจิตใจ เป็นการรักษาประเพณีวัฒนธรรมในมิติทางศาสนา สืบสานรักษา และต่อยอดประเพณีและวัฒนธรรมไทยได้อย่างมั่นคงและยั่งยืน

การสวดมนต์ไหว้พระเป็นกิจวัตรสำคัญประการหนึ่งที่เป็นอุบายฝึกจิตและฝึกสมาธิภาวนาได้เป็นอย่างดี เพราะในขณะสวดมนต์ จิตของผู้สวดจะต้องจดจ่ออยู่ที่บทสวดจึงจะสวดได้อย่างถูกต้อง ถ้าจิตฟุ้งซ่านแล้วอาจทำให้สวดผิดได้ ผู้สวดมนต์เป็นประจำได้รับอานิสงส์ต่าง ๆ เช่น ตัดความกังวลได้ ปล่อยวางความคิดอย่างอื่นเสียได้ จิตระลึกถึงพระพุทธคุณและคำสั่งสอนของพระพุทธองค์ จิตสงบ มีสติครอง เป็นต้น และเมื่อสวดเป็นประจำแล้วทำให้เป็นจิตใจที่มั่นคง นอกจากนี้ได้รับอานิสงส์จากการบำเพ็ญบุญโดยส่วนตัวแล้วยังเกิดประโยชน์ต่อพระพุทธศาสนา อันเป็นการช่วยกันอนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรม สืบทอดประเพณีที่ตั้งงามและจรรโลงสืบต่ออายุพระพุทธศาสนา

สวดมนต์ข้ามปี ทำดีทั่วไทย สุขใจได้บุญ

กระทรวงวัฒนธรรม โดยกรมการศาสนา ได้ริเริ่มจัดกิจกรรม “สวดมนต์ข้ามปี” ในวัดเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘ ภายใต้โครงการส่งท้ายปีเก่าวิถีไทย ต้อนรับปีใหม่วิถีพุทธ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนเข้าวัดใกล้ชิดพระศาสนามากยิ่งขึ้น ทั้งในส่วนกลางและภูมิภาค ซึ่งได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดีจากทุกภาคส่วน และได้ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่องเรื่อยมา กระทรวงวัฒนธรรมได้บูรณาการกับหน่วยงานและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการจัดกิจกรรมดังกล่าว โดยมีเด็ก เยาวชน และประชาชนเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นตามลำดับ

ในระยะเวลา ๑๕ ปีที่ผ่านมา การจัดกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปีของรัฐบาล โดยกระทรวงวัฒนธรรม ได้สร้างการรับรู้และมีส่วนร่วมของประชาชนทุกภาคส่วน ทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน สังคม ประเทศชาติ และระดับโลก เป็นการส่งเสริมการเข้าสู่ศักราชใหม่ด้วยเสียงสวดมนต์ จนกลายเป็นวิถีปฏิบัติปกติของพุทธศาสนิกชนโดยทั่วไป

พุทธศักราช ๒๕๖๔ กระทรวงวัฒนธรรม ได้ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดจัดกิจกรรม **สวดมนต์ข้ามปี ถวายพระราชกุศล เสริมสิริมงคลทั่วไทย พ.ศ. ๒๕๖๔** เพื่ออุทิศถวายพระราชกุศลแด่สมเด็จพระบูรพมหากษัตริยาธิราช ถวายพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว และพระบรมวงศานุวงศ์ทุกพระองค์ รวมทั้งเป็นการสวดมนต์ให้ประเทศไทย ประชาชน ครอบครัวและตนเองให้มีความสุขตลอดปีใหม่ สร้างแรงจูงใจให้ประชาชน ลด ละ เลิก อบายมุข ในเทศกาลปีใหม่นี้ ได้ส่งเสริมให้ประชาชนได้สวดมนต์ข้ามปีได้ทุกที่ ผ่านระบบโซเซียลมีเดีย ในช่วงเวลาส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ โดยปฏิบัติตามมาตรการควบคุมและป้องกันการแพร่ระบาดของโรค และสอดคล้องกับแนวทางการปฏิบัติเกี่ยวกับเทศกาล ประเพณี พิธีทางศาสนาและพิธีการต่าง ๆ กรณีการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา ๒๐๑๙ (COVID-19) ของรัฐบาล

เริ่มต้นปีใหม่ ร่วมสืบสาน รักษา และต่อยอดวิถีวัฒนธรรมไทย

กิจกรรมส่งท้ายปีเก่า ต้อนรับปีใหม่ เป็นกิจกรรมที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อวิถีชีวิตของคนไทย ได้รับความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจจากทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมส่งเสริมสนับสนุน ซึ่งถือว่ากิจกรรมนี้เป็นของทุกคน จึงเป็นโอกาสที่ดีที่คนไทยทุกคนจะร่วมกันฟื้นฟูวัฒนธรรมที่ดีงาม ด้วยการส่งเสริมความเป็นไทย รักษาไว้ให้อนุชนรุ่นหลัง ให้เกิดความภาคภูมิใจ มีจิตสำนึกพฤติกรรมความเป็นไทยในชีวิตประจำวัน ดังนี้

๑. มีความภาคภูมิใจในขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย
๒. มีอัธยาศัยไมตรี มีน้ำใจทักทาย ยิ้มแย้ม กล่าวคำสวัสดิ์ ขอบคุณ ขอโทษ
๓. มีความกตัญญูทวดเวทิต่อผู้มีพระคุณ
๔. แต่งกายและมีมารยาทงดงามแบบไทย มีสัมมาคารวะ แสดงความเคารพด้วยการไหว้ การกราบ วางตนอย่างสุภาพ อ่อนน้อม มีน้ำใจ มีความเกรงใจช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
๕. ร่วมกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย ส่งเสริมการเล่นพื้นเมืองและสามารถชักชวน แนะนำให้ผู้อื่นปฏิบัติตามขนบธรรมเนียม ประเพณี ศิลปะ วัฒนธรรมไทย
๖. เห็นคุณค่าและใช้ภาษาไทยในการสื่อสารได้อย่างถูกต้องเหมาะสม รวมถึงภาคถิ่น
๗. นำภูมิปัญญาไทยมาใช้ให้เหมาะสมในวิถีชีวิต แนะนำให้ผู้อื่นมีส่วนร่วมในการสืบทอดภูมิปัญญาไทย

คติความเชื่อเรื่องการสวดมนต์

คติความเชื่อการสวดมนต์ของไทยนั้น ได้ถือตามเหตุการณ์ในสมัยพุทธกาล โดยมีเรื่องเล่าว่า เมื่อคราวเกิดโรคระบาดที่เมืองเวสาลี ทำให้คนและสัตว์ตายเป็นจำนวนมาก พระอานนทจึงได้ไปยัง ณ ที่นั้นแล้ว สวด “รัตนสูตร” โรคนั้นได้ระงับไป

สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประชวร โปรดให้พระจุนทเถระสวด “โพชฌังคปริตร” ถวาย พระผู้มีพระภาคเจ้าจึงได้หายจากอาการประชวร ครั้นหนึ่ง หมู่ภิกษุไปบำเพ็ญสมณธรรมในป่าถูกพวกอมนุษย์รบกวนพระพุทธรองค์โปรดให้ สวด “กรณียเมตตสูตร” ภัยเหล่านั้นก็หมดไป

อานิสงส์การสวดมนต์

การสวดมนต์นั้นสามารถสวดได้ทุกวัน ทุกเทศกาล ดังนั้น การสวดมนต์ เป็นประจำทุกวันจะก่อให้เกิดประโยชน์แก่ผู้ที่สวดเป็นประจำ เช่น เด็ก จะเรียนเก่ง สมความปรารถนา (มีสมาธิในการเรียน) ผู้ใหญ่วัยทำงาน จะช่วยให้ทำงาน ได้มีประสิทธิภาพ จิตใจแจ่มใส มีความกระตือรือร้นในการทำงาน ผู้สูงอายุ (ที่มักมีภาวะ ความจำเริ่มถดถอย) จะช่วยฟื้นฟูความจำได้ เป็นต้น นอกจากนี้ คนที่สวดมนต์ เป็นประจำจะเป็นคนที่มีจิตใจให้อ่อนโยน สงบเย็น ไม่มีใจคิดร้าย หรือเบียดเบียนผู้อื่น อันจะทำให้สังคมไทยเป็นสังคมที่น่าอยู่ นารื่นรมย์ยิ่งขึ้น

ในโอกาสเข้าสู่เทศกาลปีใหม่ ถือเป็นโอกาสมงคล ขอเชิญชวนทุกท่าน ร่วมกัน “สวดมนต์ข้ามปี” เป็นการเริ่มต้นดี เสริมสิริมงคล ก้าวเข้าสู่ปีใหม่

การเตรียมตัวเข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี

ในการเข้าร่วมกิจกรรมสวดมนต์ข้ามปี อันจะได้รับอานิสงส์จากการปฏิบัติ บုชาและอามิสบูชาอย่างสมบูรณ์ ด้วยจิตใจที่ดี และเปี่ยมด้วยความเอื้อเฟื้อแผ่ ความมีเมตตาและกรุณาต่อกัน ควรปฏิบัติตน ดังนี้

๑. การเตรียมกาย เมื่อไปวัดหรือสถานที่ที่เหมาะสม ควรแต่งกาย ด้วยเสื้อผ้าสีขาวเรียบ หรือสีที่ไม่ฉูดฉาด ไม่หลวมไม่คับเกินไป เนื่องจากจะไม่คล่องตัว ไม่ประดับร่างกายด้วยเครื่องประดับ ไม่ใช่เครื่องประทีนผิว เช่น น้ำหอม และขอเชิญชวน แต่งผ้าไทยหรือพื้นบ้าน อันเป็นการสืบสาน รักษา และต่อยอดภูมิปัญญาและวัฒนธรรมไทย

๒. รับประทานอาหารแต่พอดี ไม่อ้วนจนอึดอัด แต่เพื่อประทังความหิว เพราะหากมีอาการหิวจะทำให้จิตใจไม่สบายไปด้วย ควรงดเว้นอาหารที่อาจทำให้เกิดอาการท้องเสีย และหลีกเลี่ยงของมีนมทุกชนิด

๓. เชิญชวนครอบครัว เพื่อนบ้าน เข้าร่วมสวดมนต์ ณ วัดใกล้บ้าน หรือสถานที่ที่มีการจัดที่เหมาะสม และถือโอกาสเริ่มต้นปีใหม่ เพื่อประโยชน์สุข ทั้งแก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยรวม

บทสวดมนต์ที่นิยมใช้ในการสวดมนต์ข้ามปี

บทที่นำมาใช้ในการสวดมนต์นั้น เป็นการนำพระพุทธรูปอันเป็นคำสั่งสอนของพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่มีปรากฏในพระไตรปิฎกบ้าง เป็นคำที่แต่งขึ้นมาภายหลังบ้าง มาเป็นบทสวดมนต์ โดยถือกันว่าบทสวดมนต์หรือพระพุทธรูป เป็นคำศักดิ์สิทธิ์ สามารถปกป้องอันตรายต่าง ๆ ได้ และเรียกกันอีกอย่างหนึ่งว่า พระปริตร

บทพระพุทธรูปที่นำมาใช้เป็นบทสวดมนต์ข้ามปีนั้น ไม่มีกำหนดที่แน่นอนชัดเจนลงไป สุดแต่แต่ความสะดวกและความเหมาะสมในแต่ละสถานที่ แต่ที่นิยมโดยทั่วไปจะนำบทสวดมนต์ที่มีในเจ็ดตำนาน สิบสองตำนาน ซึ่งเป็นที่คุ้นเคยสำหรับพุทธศาสนิกชนเป็นอย่างดีมาใช้เป็นบทสวดในการสวดมนต์ข้ามปี

ในที่นี้จะขอแนะนำความหมายโดยย่อของพระพุทธรูปที่ปรากฏในหนังสือเล่มนี้มาแสดงไว้ ดังต่อไปนี้

๑. **บทชุมนุมเทวดา** เป็นบทที่อัญเชิญเทวดามาร่วมฟังพระปริตร หรือมาร่วมในพิธี โดยขอให้เทวดามีความสุข ปราศจากทุกข์ และช่วยคุ้มครองมนุษย์ให้พ้นภัย

๒. **บทนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า** เป็นบทที่เริ่มต้นก่อนที่จะมีพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา เรียกกันโดยทั่วไปว่า บทไหว้ครู เป็นบทที่ถวายเป็นคารวะแด่พระพุทธเจ้า ถึงแม้ว่าพระองค์จะเสด็จปรินิพพานไปแล้วแต่พระองค์ยังคงอยู่มิได้ ล่วงลับตามพระองค์ไป บทนอบน้อมนี้ จะกล่าว ๓ ครั้ง ทั้งนี้ก็เพื่อเป็นการทำให้แนบสนิทกับพระองค์จริง ๆ ไม่โยกโคลงกวัดแกว่งไปได้ง่าย ๆ เปรียบเหมือนเชือก ๓ เกลียว ย่อมจะแน่นและเหนียวกว่า ๑ เกลียว หรือ ๒ เกลียวเป็นแน่

๓. **บทไตรสรณคมน์** เริ่มแรกเป็นบทที่พระพุทธเจ้าทรงบัญญัติขึ้นในพิธีบรรพชาอุปสมบท ต่อมาได้นำมาใช้ในการเริ่มต้นพิธี กรรมทางพุทธศาสนาทั่วไป เป็นบทที่แสดงถึงการยอมรับพระพุทธ พระธรรมและพระสงฆ์ ว่าเป็นที่พึ่งที่ระลึก

๔-๕. **บทนมการสิทธิคาถา** แยกเป็นบทสัมพุทเธ เป็นการกล่าวบอन्न้อมพระพุทธเจ้า ๓, ๕๘๔, ๑๙๒ พระองค์ และด้วยอานุภาพของการบอन्न้อมก็ขอให้ภัยอันตรายทั้งปวงจงพินาศไป บทโย จักขุมา เป็นบทที่สมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส ประพันธ์ขึ้นใช้แทนบทสัมพุทเธ เนื้อหาของบทนี้แสดงความบอन्न้อมต่อพระพุทธ พระธรรมพระสงฆ์ และด้วยเดชของพระพุทธเจ้า พระธรรมพระสงฆ์ ขอให้มิชยชนะมีความสำเร็จปราศจากอันตราย

๖. **บทนมการอัญฐูกาถา** โดยทั่วไปเรียกว่า นโม ๘ บท เป็นบทที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๔ ทรงแต่งขึ้นในครั้งที่ทรงพระผนวช เป็นพระภิกษุ เนื้อหาของบทนี้ว่าด้วยการบอन्न้อม ๘ ครั้ง คือ ในบทนี้มีคำว่า “นโม” ๘ ครั้ง ใช้สวดต่อจากบท สัมพุทเธ หรือบทนมการสิทธิคาถา นิยมสวดในงานมงคล

๗. **บทธัมมจักกัปปวัตตนสูตร** บทที่มีความสำคัญยิ่ง เพราะเป็นพระธรรมเทศนาถ้อยแรกที่พระพุทธองค์ทรงแสดง มีความหมายว่า ทำกาลล้อแห่งธรรมให้หมุนไป คือ การนำพระพุทธศาสนาให้แผ่ขยายไปทั่วทุกทิศ

๘. **บทมงคลสูตร** หมายถึง บทที่ว่าด้วยมงคล พระพุทธเจ้าได้ตรัสสอนถึงหลักธรรมที่นำความสุข ความเจริญ ซึ่งเรียกว่า มงคลอันสูงสุด ๓๘ ประการ เมื่อบุคคลประพฤติปฏิบัติตามจะเป็นผู้ไม่พ่ายแพ้ ประสบความสำเร็จในทุกที่

๙. **บทรัตนสูตร** หมายถึง บทที่แสดงอานุภาพของพระรัตนตรัยโดยตรง เมื่อเทวดาและมนุษย์รู้คุณค่าของพระรัตนตรัย ยอมรับนับถือ บูชาพระรัตนตรัยเป็นที่พึ่งที่ระลึกแล้วย่อมก่อให้เกิดพลังใจในการต่อสู้ ฟันฝ่าเพื่อชัยชนะต่ออุปสรรค ปัญหา ตลอดจนภัยทั้งหลายทั้งปวงได้

๑๐. **บทกรณียเมตตสูตร** บทที่ว่าด้วยการเจริญเมตตา พระพุทธเจ้าตรัสมุ่งหมายการแผ่จิตที่เกื้อกูล ประารถนาดีให้แก่ตนเองและสรรพสัตว์ ประารถนาให้ตนเองและสรรพสัตว์ไม่มีเวรต่อกัน ไม่เบียดเบียนกัน มีแต่สุข ไร้ทุกข์ ปราศจากความขุ่นเคืองใจ ไร้พยาบาล

๑๑. บทขันธปริตร บทที่มีความหมายว่า บทสวดป้องกันพญางู ส่วนสาเหตุที่ตั้งชื่อว่า ขันธปริตร นั้น อาจหมายถึง มนต์ป้องกันตัว (จากพญางู) ทั้งนี้ เนื่องจากขันธ แปลว่า ตัว หรือกาย นั่นเอง ในปริตรนี้ พระพุทธเจ้าตรัสสอนเรื่องเมตตากรุณา

๑๒. บทเมตตาภิสังขัตตปาฐะ บทที่กล่าวถึงอานิสงส์ของเมตตา ๑๑ ประการ คือ หลับเป็นสุข ตื่นเป็นสุข ไม่ฝันร้าย เป็นที่รักของมนุษย์ เป็นที่รักของอมนุษย์ เทวดารักษา ไฟ ยาพิษ ศัสตราไม่กล้ากราย จิตใจเป็นสมาธิได้เร็ว สีหน้าผ่องใส ไม่หลงตาย เมื่อยังไม่ถึงนิพพานไปเกิดในพรหมโลก

๑๓. บทโมรปริตร บทที่หมายถึงคาถาสำหรับป้องกันตัวของพญานกยูง กล่าวคือ เมื่อพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นพญานกยูง ได้เจริญมนต์เป็นประจำทำให้แคล้วคลาดจากภัยอันตราย ดังนั้น โบราณจารย์ จึงได้นำมาเป็นบทสวดมนต์เพื่อให้แคล้วคลาดจากอันตราย ปริตรนี้เป็นการกล่าวถึงการแสดงความนอบน้อม

๑๔. บทจันทปริตตปาฐะ บทที่ประกาศขอให้พระพุทธองค์เป็นที่พึ่ง เหมือนจันทิมเทพบุตรประกาศว่ามีพระพุทธองค์เป็นที่พึ่ง ทำให้พ้นภัยจากอสูรินทราหูด้วยพุทธานุภาพ

๑๕. บทสุริยปริตตปาฐะ บทที่ประกาศขอให้พระพุทธองค์เป็นที่พึ่ง เหมือนสุริยเทพบุตรประกาศว่ามีพระพุทธองค์เป็นที่พึ่ง ทำให้พ้นภัยจากอสูรินทราหูด้วยพุทธานุภาพ

๑๖. บทวัฏฏกปริตร บทที่หมายถึงปริตรของนกกุ่ม คือ เมื่อพระโพธิสัตว์เสวยพระชาติเป็นนกกุ่มได้ระลึกถึงพระพุทธเจ้าในอดีต ระลึกถึงพระธรรมคุณ ตั้งสัจจาธิษฐานขอให้ไฟป่ามอดดับ

๑๗. บทอนุสตรณปาฐะ หรือบทพระพุทธคุณ พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ

๑๘. บทอาฏานาฏิยปริตร บทที่กล่าววรมัสการพระพุทธเจ้าในอดีตทั้งหลายจนถึง องค์ปัจจุบัน ต่อจากนั้นก็บรรยายถึงท้าวมหาธาตทั้ง ๔ ว่าใครเป็นอะไร มีหน้าที่อะไร และสุดท้าย ก็สรรบุพระคุณของพระรัตนตรัย เชื่อกันว่า ผู้ใดสวดอาฏานาฏิยรักษาแล้ว บรรดายักษ์และภูตผีปีศาจทั้งหลายจะไม่ทำอันตรายและคุ้มครองรักษาให้ปลอดภัย

๑๙. บทอังคฺลิมาลปริตร บทที่เป็นคำกล่าวของพระองค์คุณิมาลที่กล่าวว่า เมื่อได้เกิดในอริยชาติแล้ว ไม่เคยจงใจฆ่าเลย และด้วยการกล่าวคำสัจนี้ ขอให้ผู้ที่อยู่ในครรรค์จมีแต่ความสวัสดิ

๒๐. บทโพชฌังคปริตร บทที่ว่าด้วยองค์ธรรมที่เป็นไปเพื่อตรัสรู้ มี ๗ ประการ คือ (๑) สติ ความระลึกได้ (๒) ธัมมวิจยะ ความสอดส่องธรรม (๓) วิริยะ ความเพียร (๔) ปีติ ความอิ่มเอมใจ (๕) ปัสสัทธิ ความสงบใจ (๖) สมาธิ ความตั้งใจมั่น (๗) อุเบกขา ความวางเฉย

๒๑. บทอภยปริตร บทที่เป็นการขอให้กลางร้าย สิ่งไม่เป็นมงคล เสียงนกเสียงกา ที่ไม่เป็นมงคล บาบเคราะห์ ฝนร้ายพินาศไปด้วยพุทธานุภาพ ธรรมานุภาพ และสังฆานุภาพ ตอนกลาง เป็นการอัญเชิญเหล่าเทพยดาที่ได้อัญเชิญมาร่วมในงานมงคล ร่วมฟังสวด ร่วมรับสิ่งที่เป็นมงคล กลับวิมานไป และขอให้เทพยดาทั้งหลายได้ให้ทาน รักษาศีล เจริญภาวณา และตอนท้ายเป็นการขอให้อำนาจของพระพุทธเจ้าพระปัจเจกพระพุทธเจ้า และพระอรหันต์ทั้งหมดปกป้องคุ้มครองรักษา

๒๒. บทสัฏกัถวา บทที่สรรเสริญพระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์ว่า ยอดเยี่ยม และด้วยเดชแห่งพระพุทธ พระธรรมและพระสงฆ์ ขอให้สิ่งไม่ดีมิคลายสูญไป

๒๓. บทนัตถิ เม บทที่ว่าด้วยที่พึ่งอันประเสริฐ คือ พระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์

๒๔. บทยังกิญจิ บทที่ว่าด้วยรัตนะหรือสิ่งมีค่าในโลกนี้ คือ พระพุทธ พระธรรม และพระสงฆ์

๒๕. บทมงคลจักรวาลใหญ่ บทที่อ้างอำนาจพระพุทธเจ้า พระธรรม และพระสงฆ์ ให้กำจัดทุกข์โศกโรคภัยทั้งปวง

๒๖. บทรัตนัตถยัปปภาวาทิยาจนคาถา บทที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวทรงประพันธ์ขึ้น เป็นคาถาที่ขอให้อำนาจของพระรัตนตรัย ขจัดอุปสรรคทั้งปวง ความสวัสดิมีแก่ประเทศไทย และขอให้เทวดาคุ้มครองรักษา

๒๗. **บทสุขาภิยาจนคาถา** บทที่สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฉิม) วัดโมลีโลกยารามแต่งขึ้น โดยขอให้อำนาจของพระปริตรที่ได้สาธยายแล้ว เกิดความสุขสวัสดิ์ในราชตระกูล เทวดาคุ้มครอง ฝนตกต้องตามฤดูกาล อาณาประชาราษฎร์ร่มเย็นเป็นสุข

๒๘. **บทเทวดายุโยชนคาถา** บทที่ว่าด้วยการขอให้สรรพสัตว์พันทุกซ์ และเหล่าเทวดาที่มาร่วมอนุโมทนาบุญ ขอให้กลับไป

๒๙. **บทพุทธชัยมงคลคาถา** หรือบทถวายพรพระ บทที่ว่าด้วยชัยชนะ ๘ ประการอันเป็นมงคลของพระพุทธเจ้า

๓๐. **บทชยปริตร** บทที่สวดเพื่อให้เกิดชัยมงคลในการทำพิธีมงคลต่าง ๆ

๓๑. **บทภาต สัพพมังคลัง** บทที่อ้างอำนาจแห่งพระรัตนตรัย เพื่อให้เกิด สรรพมงคล เทวดาคุ้มครองรักษา

๓๒. **บทนักขัตตยักข์** บทที่อ้างอำนาจพระปริตรที่ได้สาธยายแล้ว กำจัดอุปสรรคอันตรายทั้งปวง

๓๓. **บทชัยมงคลคาถา** บทคาถาสวดเพื่อให้เกิดมีชัยมงคลในการทำพิธี มงคลต่าง ๆ โดยกล่าวถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าที่ทรงมีพระกรุณาเป็นที่พึ่งของ สรรพสัตว์ เป็นสัจจวาจาให้เกิดชัยมงคลในมงคลพิธี ดังที่พระองค์ได้ทรงชนะมาร ที่โคนโพธิพฤกษ์

สารบัญ

บทเจริญพระพุทธมนต์	๑
๑. บทชุมนุมเทวดา	๒
๒. บทนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า (นะโม ตัสสะ)	๔
๓. บทพระไตรสรณคมน์ (พุทฺธัง สาระณัง คัจฉามิ)	๕
๔. บทนมการสิทธิ์คาถา (สัมพุทฺธะ)	๖
๕. บทนมการสิทธิ์คาถา (โย จักขุมา)	๘
๖. บทนโมการอัญญกคาถา (นะโม อระหะโต สัมมา)	๑๑
๗. บทธัมมจักกัปปวัตตนสูตร (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยะยัง ภาคะวา...) ๑๓	๑๓
๘. บทมงคลสูตร (พะหุ เทวา มะนุสสา จะ)	๒๙
๙. บทรัตนสูตร (ยังกิญจิ วิตตัง อិธะ วา หุรัง วา)	๓๔
๑๐. บทกรณียเมตตสูตร (กะระกรณีมัตถะกุกุสะเลนะ)	๓๙
๑๑. บทขันธปริตร (วิรูปักเขหิ เม เมตตัง)	๔๓
๑๒. บทเมตตานิสังสุตตปาฐะ (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยะยัง ภาคะวา...) ๔๕	๔๕
๑๓. บทโมรปริตร (อุเทตะยัญญจักขุมา)	๔๘
๑๔. บทจันทปริตตปาฐะ (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยะยัง ภาคะวา...) ๕๑	๕๑
๑๕. บทสุริยปริตตปาฐะ (เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยะยัง ภาคะวา...) ๕๔	๕๔
๑๖. บทวัฏฏกปริตร (อตฺถิ โลเก สีละคุโณ)	๕๘

๑๗. บทอนุสรณปาฐะ (อิติปิ โส ภาวะะวา)	๖๑
๑๘. บทอาฎานาฎิยปริตร (วิปัสสิสสะ นะมัตถุ)	๖๔
๑๙. บทอังกุลิมาลปริตร (ยะโตหัง ภาคะนินิ)	๖๗
๒๐. บทโพฆมังคปริตร (โพฆมังโค สะติสังขาโต)	๖๘
๒๑. บทอภยปริตร (ยันทุนนิमितตัง)	๗๑
๒๒. บทสั๊กกัถ์วา (สั๊กกัถ์วา พุทธะระตะนัง)	๗๓
๒๓. บทนัตถิ เม (นัตถิ เม สะระณัง อัญญัง)	๗๕
๒๔. บทยังกิญฺจิ (ยังกิญฺจิ ระตะนัง โลก)	๗๖
๒๕. บทมงคลจักรวาลใหญ่ (สิริธิติมะติเตโซ)	๗๗
๒๖. บทรัตนัตถ์ยปภาวาริยาจนคาถา (อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ)	๘๐
๒๗. บทสุขาภิยาจนคาถา (ยัง ยัง เทวะมะนุสสานัง)	๘๓
๒๘. บทเวทตาอุยโยจนคาถา (ทุกข์ปปีตตา จะ นิททุกขา)	๘๖
๒๙. บทพุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง สหัสสะมะภินิมิตตะสาวุธันตัง)	๘๘
๓๐. บทชยปริตร (มหาการุณิโก นาโถ)	๙๓
๓๑. บทภาตฺ สัพพะมังคละ (ภาวะะตุ สัพพะมังคละ)	๙๕
๓๒. บทนักขัตตยักข์ (นักขัตตะยักข์กะภูตานัง)	๙๖
๓๓. ชัยมงคลคาถา (ชะยันโต)	๙๘

บทเจริญพระพุทธมนต์

บทชุมนุมเทวดา

บทชุมนุมเทวดา คือ การเชิญเทวดามาประชุมฟังพระปริตรที่จะสวด และแสดงน้ำใจไมตรีจิต หวังให้เทวดามีความสุขปราศจากทุกข์ และขอให้เทวดาค้อมครองให้มนุษย์พ้นภัย เหล่าเทวดาทั้งหลายชอบฟังธรรม ดังที่พระพุทธองค์เสด็จไปโปรดพุทธมารดาที่เวกุมิขัณดาวดึงส์ มีเทวดาในหมื่นจักรวาลมานั่งฟังธรรมของพระพุทธองค์ แม้ในวันธัมมัสสวนะ (วันพระก็มีการฟังธรรมอยู่ตลอด)

สระราชชัง สะเสนัง สะพันธุง นะรินทัง,
ปะริตตานภาโว สะทา รักขะตุติ,

ผะริตฺวานะ เมตตัง สะเมตตา ภาพันตา,
อะวิกขิตตะจิตตา ปะริตตัง ภาณันตุ.

สะมันตา จักกะวาเหสุ อัคราคัจฉันตุ เทวะตา,
สัทธัมมัง มุนิราชัสสะ สุณันตุ สักคะโมกขะทัง,

สัคเค กาเม จะ รูเป คิริสิขะระตะเฏ จันตะลิกเข วิมานะ,
ทีเป รัฎฐะ จะ คาเม ตะรุวะนะคะหะเน เคหะวัตถุมหิ เขตเต,
ภุมมา จายันตุ เทวา ขะละณะละวิสะเม ยักขะคันธัพพะนาคา,
ติฎฐันตา สันติเก ยัง มุนิวะระวะจะนัง สาธะโว เม สุณันตุ.

**ธัมมัสสะวะณะกาโล อะยัมภะทันตา,
ธัมมัสสะวะณะกาโล อะยัมภะทันตา,
ธัมมัสสะวะณะกาโล อะยัมภะทันตา.**

คำแปล

ท่านผู้เจริญทั้งหลาย ผู้มีเมตตาจงแผ่เมตริจิต ด้วยคิดว่า ขอ
อานุกาภพระปริตร จงรักษาพระราชอาชญาผู้เป็นเจ้าของนรชน พร้อม
ด้วยราชสมบัติ พร้อมด้วยพระราชวงศ์ พร้อมด้วยเสนามาตย์ แล้ว
อย่ามีจิตฟุ้งซ่าน ตั้งใจสวดพระปริตร

เทพยดาในรอบจักรวาลทั้งหลาย จงมาประชุมพร้อมกันในที่นี้
จงฟังซึ่งพระสัทธรรม อันให้สรวรรค์และพระนิพพานของพระสัมมา
สัมพุทธเจ้าผู้เป็นเจ้าของนี้

ขอเชิญเหล่าเทพเจ้า ซึ่งสถิตอยู่ในสรวรรค์ ชั้นกามภพก็ดี
รูปภพก็ดี และภุมมเทวดาซึ่งสถิตอยู่ในวิมาน หรือยอดภูเข และ
หุบผา ในอากาศ ในเกาะ ในแวนแคว้น ในบ้าน ในต้นพฤกษา และ
ป่าช้า ในเรือนและในไร่นาก็ดี และยักษ์คนธรรพ์นาค ซึ่งสถิตอยู่ใน
น้ำ บนบก และที่อันไม่เรียบบราบก็ดี อันอยู่ในที่ไกลเคียง จงมา
ประชุมพร้อมกันในที่นี้ คำใดเป็นของพระมุนี ท่านสาธุชนทั้งหลาย
จงสดับคำข้าพเจ้านั้น

ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลฟังธรรม
ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลฟังธรรม
ดูก่อนท่านผู้เจริญทั้งหลาย กาลนี้เป็นกาลฟังธรรม.

บทนอบน้อมพระผู้มีพระภาคเจ้า

นะโม ตัสสะ ภคคะวัต อระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ฯ
นะโม ตัสสะ ภคคะวัต อระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ฯ
นะโม ตัสสะ ภคคะวัต อระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ฯ

คำแปล

ขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า พระองค์นั้น ซึ่งเป็น
ผู้ไกลจากกิเลส ตรัสรู้ชอบด้วยพระองค์เอง ฯ (ว่า ๓ จบ)

บทพระไตรสรณคมน์

	พุทฺธัง	สระระณัง	คัจฉามิ
	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ
	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ ฯ
ทุติยัมปิ	พุทฺธัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ทุติยัมปิ	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ ฯ
ตติยัมปิ	พุทฺธัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ตติยัมปิ	ธัมมัง	สระระณัง	คัจฉามิ
ตติยัมปิ	สังฆัง	สระระณัง	คัจฉามิ ฯ

นมการสัทธคาถา

บทนมัสการพระพุทธเจ้าทั้งหลายในอดีต เป็นบทนมัสการ
เก่าที่พระสงฆ์ใช้เจริญมาตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยา

สัมพุทธะ

สัมพุทธะ อัญญะวิสัยจะ
ปัญจะสะตะสะหัสสานิ
เตสัง ธรรมัญจะ สังขัญจะ
นมะการานุกาเวนะ
อะเนกา อันตะรายาปิ

สัมพุทธะ ปัญจะปัญญาสัยจะ
ทะสะสะตะสะหัสสานิ
เตสัง ธรรมัญจะ สังขัญจะ
นมะการานุกาเวนะ
อะเนกา อันตะรายาปิ

สัมพุทธะ นะวุตตะระสะเต
วิสะติสะตะสะหัสสานิ
เตสัง ธรรมัญจะ สังขัญจะ
นมะการานุกาเวนะ
อะเนกา อันตะรายาปิ

ท้าวทะสัยจะ สะหัสสะเก
นะ मामิ สิระสา อะหัง
อาทะเรนะ นะ मामิหัง
หัตถ์วา สัพเพ อุปัททะเว
วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

จะตุวิสะติสะหัสสะเก
นะ मामิ สิระสา อะหัง
อาทะเรนะ นะ मामิหัง
หัตถ์วา สัพเพ อุปัททะเว
วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

อัญญะจิตตาฬิสะสะหัสสะเก
นะ मामิ สิระสา อะหัง
อาทะเรนะ นะ मामิหัง
หัตถ์วา สัพเพ อุปัททะเว
วินัสสันตุ อะเสสะโต ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระสัมพุทธเจ้า ๕๑๒,๐๒๘ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้า ขอนอบน้อมพระธรรมด้วย พระสงฆ์ด้วยของพระสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น ด้วยความเคารพ ด้วยอานุภาพแห่งการกระทำ ความนอบน้อม จงจัดเสียซึ่งสิ่งอันไม่เป็นมงคลทั้งปวง แม้อันตราย ทั้งหลาย เป็นอเนก จงพินาศไปสิ้น

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระสัมพุทธเจ้า ๑,๐๒๔,๐๕๕ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้า ขอนอบน้อมพระธรรมด้วย พระสงฆ์ด้วยของพระสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น ด้วยความเคารพ ด้วยอานุภาพแห่งการกระทำ ความนอบน้อม จงจัดเสียซึ่งสิ่งอันไม่เป็นมงคลทั้งปวง แม้อันตราย ทั้งหลาย เป็นอเนก จงพินาศไปสิ้น

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมพระสัมพุทธเจ้า ๒,๐๔๘,๑๐๙ พระองค์ ด้วยเศียรเกล้า ขอนอบน้อมพระธรรมด้วย พระสงฆ์ด้วยของพระสัมพุทธเจ้าเหล่านั้น ด้วยความเคารพ ด้วยอานุภาพแห่งการทำความ นอบน้อม จงจัดเสียซึ่งสิ่งอันไม่เป็นมงคลทั้งปวง แม้อันตราย ทั้งหลาย เป็นอเนก จงพินาศไปสิ้น เทอญ ฯ

นมการสิทธิคาถา

คาถานมัสการพระรัตนตรัย เพื่อให้สำเร็จในสิ่งปรารถนา

โย จักขุมา โมหะมะลาปะกัฏฐุ
สามัง วะ พุทโธ สุคะโต วิมุตโต
มารัสสะ ปาสา วินิโมจะยันโต
ปาเปสี เขมมัง ชะนะตัง วิเนยยัง ฯ
พุทธัง ะรันตัง สิริสะ นะ मामิ
โลกัสสะ นาถัญจะ วินายะกัญจะ
ตันเตชะสะ เต ชะยะสิทธิ โทตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ
ธัมโม ะโซ โย ะวิยะ ตัสสะ สัตถุ
ทัสเสสิ โลกัสสะ วิสุทธีมัคคัง
นियยานิโก ธัมมะธะรัสสะ ธารี
สาตาวะโห สันติกะโร สุจันโณ ฯ
ธัมมัง ะรันตัง สิริสะ นะ मामิ
โมหัพปะทาลัง อุปะสันตะทาหัง
ตันเตชะสะ เต ชะยะสิทธิ โทตุ
สัพพันตะรายา จะ วินาสะเมนตุ ฯ

สัทธัมมะเสนา สุคะตานุโค โย
โลกัสสะ ปาปุปะกิเลสเสเขตตา
สันโต สะยัง สันตินิโยชะโก จะ
ส้วากขาตะธัมมัง วิทิตัง กะโรติ ฯ
สังฆัง ะรันตัง สิริสา นะมามิ
พุทธานุพุทธัง สะมะสีละทัญญิง
ตันเตชะสา เต ชะยะสิทธิ โหตุ
สัพพันตะรายา จะ ะวินาสะเมนตุ ฯ

คำแปล

พระพุทธเจ้า พระองค์ใด มีพระปัญญาจักขุ ขจัดมลทิน คือ
โมหะได้แล้ว ตรัสรู้เป็นพระพุทธเจ้าโดยพระองค์เอง เสด็จไปดีหลุด
พ้นอย่างประเสริฐแล้ว ทรงเปลื้องหมู่ชนที่สามารถแนะนำได้ให้พ้น
จากบ่วงมารนำมาให้ถึงความเกษมด้วย ข้าพเจ้า ขอน้อมนมัสการ
พระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐพระองค์นั้น ผู้เป็นที่พึ่ง และเป็นผู้นำชาวโลก
ด้วยเดชพระพุทธเจ้าพระองค์นั้น ขอท่านจงประสบชัยชนะ และขอ
อันตรายทั้งปวง จงพินาศไป ฯ

พระธรรมใด เป็นประหนึ่งธงชัยของพระศาสดา พระองค์นั้น
ชี้ทางแห่งความบริสุทธิ์แก่โลก นำหมู่สัตว์ก้าวข้ามยุคเข็ญ คุ่มครอง
ชนผู้ประพடுத்தธรรม ผู้ประพடுத்தดีแล้ว ย่อมนำความสงบสุขมาให้

ข้าพเจ้าขอน้อมนมัสการพระธรรมอันประเสริฐนั้น อันทำลายเสียซึ่ง
โมหะ ระวังความเร่าร้อนลงเสียได้ ด้วยเดชพระธรรมนั้น ขอท่านจง
ประสบชัยชนะ และขออันตรายทั้งปวง จงพินาศไป ฯ

พระสงฆ์หมู่ใด เป็นกำลังประกาศพระสัทธรรม ดำเนินชีวิต
ตามแบบอย่างพระบรมศาสดาผู้เสด็จไปดีแล้ว ผจญเสียซึ่งอุปกิเลส
อันลามกของโลก เป็นผู้สงบเองด้วย ทั้งยังสามารถแนะนำผู้อื่นให้
เข้าถึงความสงบได้ด้วย เผยแผ่พระธรรมที่พระบรมศาสดาประกาศ
ดีแล้วให้มีผู้รู้ตาม ข้าพเจ้าขอน้อมนมัสการพระสงฆ์ผู้ประเสริฐนั้น
ผู้ตรัสรู้ตามพระพุทธเจ้า มีศีล และทิวณฺฐิ เสมอกัน ด้วยเดชพระสงฆ์
นั้น ขอท่านจงประสบชัยชนะ และขออันตรายทั้งปวง จงพินาศไป
เทอญ ฯ

นโมการอภูกคาคา

บทนอบน้อมพระรัตนตรัย เพื่อให้เกิดเดชาานุภาพ ในการ
เจริญพระพุทธรมณฑ์

นโม อระหะโตะ สัมมา-
นโม อุตตะมะธัมมัสสะ
นโม มะหาสังฆัสสาปิ
นโม โอมาศัยารัทธิสสะ
นโม โอมะกาตัสสะ
นโมการัปปะภาเวนะ
นโมการานุภาเวนะ
นโมการัสสะ เตชะนะ

สัมพุทฺธัสสะ มะเหลสิโน
สัฎฐากขาตัสสะเว เตนิระ
วิสุทฺธะสีละทิกฺขิโน
ระตะนัตตะยัสสะ สาธุกัง
ตัสสะ วัตถุตตะยัสสะปิ
วิคัจฉันตุ อุปัททเว
สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา
วิริมฺหิ โหมิ เตชะวา ฯ

คำแปล

ขอนอบน้อม แต่พระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้า
ผู้แสวงหาประโยชน์อันยิ่งใหญ่

ขอนอบน้อม แต่พระธรรมอันสูงสุด ในพระศาสนาที่พระ
ผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว

ขอนอบน้อม แต่พระสงฆ์หมู่ใหญ่ ผู้มีศีล และทิวัญญ์ อังนงตงาม
การนอบน้อม แต่พระรัตนตรัยที่ปรารภแล้วว่าโอม ขอจง
สำเร็จประโยชน์

ขอนอบน้อม แม้วัตถุทั้งสาม อันล่องพ้นโทษต่ำช้านั้น
ด้วยการประกาศการกระทำความนอบน้อม ขอสิ่งที่ไม่เป็น
มงคลทั้งหลาย จงบำราศไป

ด้วยอำนาจแห่งการกระทำความนอบน้อม ขอความสุขสวัสดิ
จรมีทุกเมื่อ ด้วยเดชแห่งการกระทำความนอบน้อม ขอข้าพเจ้า จง
เป็นผู้มีเดชในการประกอบมงคลพิธีเถิด ฯ

บทธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร เป็นพระสูตรที่มีความสำคัญในฐานะเป็นพระธรรมเทศนากัณฑ์แรกของพระพุทธเจ้าซึ่งบันทึกไว้ในพระไตรปิฎก เล่มที่ ๔ เล่มที่ ๑๙ และเล่มที่ ๓๑ โดยคำว่า ธรรมจักร มีความหมายว่า “กงล้อคือพระธรรม” ในพระสูตรนี้พระพุทธองค์ทรงประกาศหลักการของพระพุทธศาสนาว่าเป็นศาสนาประเภทอเทวนิยมที่ไม่เชื่อการเนรมิตของพระเจ้า ด้วยการตรัสเหตุแห่งทุกข์ว่า คือ ตัณหา ทั้งปฏิสุธอตามันหรือวิญญานด้วยการตรัสทุกข์สังขว่า คือ อุปทานชั้นธ ๕ ทรงแสดงแนวทางแห่งความพ้นทุกข์ คือ อริยมรรคมีองค์ ๘ และตรัสผลของการปฏิบัติว่า คือความดับตัณหา มีความเป็นมาดังนี้

ในวันเพ็ญเดือน ๘ ณ ป่าอิสิปตนมฤคทายวัน พระพุทธเจ้าทรงแสดงพระสูตรนี้แก่นักบวชปัญจวัคคีย์ ท่านอัญญาโกณฑัญญะ สดับพระธรรมเทศนานี้แล้วบรรลุธรรมเป็นโสดาบัน พรหม ๑๘ โภกฺกึกับเทวดาจำนวนมากก็บรรลุธรรมด้วยพระสูตรนี้

บทซัดธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

อะนุตตะรัง อะภิสัมโพธิง	สัมพุชฌิต์วา ตะถาคะโต
ปะฐะมัง ยัง อะเทเสสิ	ธัมมะจักกัง อะนุตตะรัง
สัมมะเทวะ ปะวัตเตนโต	โลเก อัมปะฏิวัตตียัง
ยัตถากขาตา อุโห อันตา	ปะฏิปัตติ จะ มัชฌิมา
จะตุสวาริยะสัจเจสุ	วิสุทัง ญาณะทัสสะนัง
เทสิตัง ธัมมะราชาณะ	สัมมาสัมโพธิกิตตะนัง
นาเมนะ วิสสุตัง สุตตัง	ธัมมะจักกัปปะวัตตะนัง
เวยยากระณะปาฐุณะ	สังคีตันตัมภะณามะ เส ฯ

คำแปล

พระตถาคตตรัสรู้พระอนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณแล้ว เมื่อจะทรงประกาศธรรมที่ยังไม่มีใครแสดงโดยชอบในโลก ได้ทรงแสดงธรรมจักร ซึ่งกล่าวถึงส่วนที่สูงสุดสองประเภท และทางสายกลางเป็นรู้แจ้งหมดจดอริยสัจสี่

ขอเราทั้งหลายจงสวดธรรมจักรนั้นที่พระธรรมราชาทรงแสดงปรากฏสมณานามว่า ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร เป็นสูตรประกาศพระสัมมาสัมโพธิญาณและพระสังคีติกาจารย์ได้ร้อยกรองไว้โดยความเป็นพระบาลีประเภทร้อยแก้ว เทอญ

ธัมมจักกัปปวัตตนสูตร

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภะคะวา, พาราณสียัง
วิหะระติ, อสิปะตะเน มิคะทาเย ฯ ตัตถะ โข ภะคะวา ปญฺจะวัคคิเย
ภิกขุ อามันเตสิ ฯ

เทวเม ภิกขเว อันตา ปัพพะชิตะเน นะ เสวิตัพพา, โย
จายัง กามะสุ กามะสุขัลลิกานุโยโค, ทิโน คัมโม โปถุชชะนิโก
อะนะริโย อะนัตถะสัจฺญุทิตุ, โย จายัง อัตตะกิลมะถานุโยโค, ทุกโข
อะนะริโย อะนัตถะสัจฺญุทิตุ ฯ

เอเต เต ภิกขเว อุโภ อันเต อะนุปะคัมมะ, มัชฌิมา
ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญานะกะระณี
อุปะสสะมาเย อะภิญญาเย สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

กะตะมา จะ สา ภิกขเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ
อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญานะกะระณี อุปะสสะมาเย อะภิญญาเย
สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อะยะเมวะ อะริโย อัญฺจึคิโก มัคโค ฯ เสยยะถิทัง ฯ
สัมมาทิฏฺฐิ สัมมาสังกัปปะ สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว,
สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อะยัง โข สา ภิกขเว มัชฌิมา ปะฏิปะทา ตะถาคะเตนะ
อะภิสัมพุทฺธา, จักขุกะระณี ญานะกะระณี อุปะสสะมาเย อะภิญญาเย
สัมโพธายะ นิพพานายะ สังวัตตะติ ฯ

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขัง อะริยะสัจจัง ฯ ชาตปิ
ทุกขา ชะราปิ ทุกขา มะระณัมปิ ทุกขัง, โสกะปะริทเวหะทุกขะ-
โหมะนัสสุปายาสาปิ ทุกขา, อับปิเยหิ สัมปะโยโค ทุกโข ปิเยหิ
วิปะโยโค ทุกโข ยัมปิจฉัง นะ ละภะติ ตัมปิ ทุกขัง, สังขิตเตนะ
ปัญจูปาทานักขันธา ทุกขา ฯ

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะสะมุทโย อะริยะสัจจัง ฯ
ยายัง ตัณหา โปโนพพะวิกา นันทิราคะสะหะคะตา ตัตตระ
ตัตตราภินันทินิ ฯ เสยยะถิทัง ฯ กามะตัณหา ภะวะตัณหา วิภะวะ-
ตัณหา ฯ อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธो อะริยะสัจจัง ฯ โย
ตัสสาเยวะ ตัณหายะ อะเสสะวิราคะนิโรธो จาโค ปะฐินิสัสสัคโค
มุตติ อะนาละโย ฯ

อิหัง โข ปะนะ ภิกขะเว ทุกขะนิโรธะคามินิ ปะฏิปะทา
อะริยะสัจจัง ฯ อะยะเมวะ อะริโย อัญ्ञัณฺฑิโก มัคโค ฯ เสยยะถิทัง ฯ
สัมมาทิฏฐิ สัมมาสังกัปปो สัมมาวาจา สัมมากัมมันโต สัมมาอาชีโว,
สัมมาวายาโม สัมมาสะติ สัมมาสะมาธิ ฯ

อิหัง ทุกขัง อะริยะสัจจันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ
อัมเมสุ, จักขุ อุทะปาติ ญานัง อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา
อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ตัง โข ปะนิทัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ปะริญญะยันติ เม
ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักขุ อุทะปาติ ญานัง
อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิหัง ทุกขัง อะริยะสัจจัง ประริญญาตันติ เม
ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญาณัง
อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

อิหัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจันติ เม ภิกขเว, ปุพเพ
อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญาณัง อุทะปาติ ปัญญา
อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิหัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะหัตถัพพันติ
เม ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญาณัง
อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิหัง ทุกขะสะมุทะโย อะริยะสัจจัง ปะทีนันติ เม
ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญาณัง
อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

อิหัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจันติ เม ภิกขเว, ปุพเพ
อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญาณัง อุทะปาติ ปัญญา
อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิหัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจจิกัตถัพพันติ
เม ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญาณัง
อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิหัง ทุกขะนิโรโธ อะริยะสัจจัง สัจจิกะตันติ เม
ภิกขเว, ปุพเพ อณะนุสสุเตสุ ธัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญาณัง
อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

อิหัง ทุกขณะนิโรธคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจันติ เม
ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักขุง อุทะปาติ ญาณัง
อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิหัง ทุกขณะนิโรธคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง
ภาเวตัพพันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักขุง
อุทะปาติ ญาณัง อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ
อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ตั้ง โข ปะนิหัง ทุกขณะนิโรธคามินี ปะฏิปะทา อะริยะสัจจัง
ภาวิตันติ เม ภิกขะเว, ปุพเพ อะนะนุสสุเตสุ อัมเมสุ, จักขุง
อุทะปาติ ญาณัง อุทะปาติ ปัญญา อุทะปาติ วิชชา อุทะปาติ
อาโลโก อุทะปาติ ฯ

ยาระกัฎฐะ เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตุสุ อะริยะสัจเจสุ,
เอวันติปะริวัฏฐัง ทวาหะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง นะ
สุวิสุทัง อะโหสิ ฯ

เนวะ ตาวาหัง ภิกขะเว สะเทวะเก โลเก สมะระเก
สะพีรหะมะเก สัสสะมะณะพีรหะมะณิยา ปะชาเย สะเทวะมะนุสสาเย,
อะนุตตะรัง สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจจัญญาสิง ฯ

ยะโต จะ โข เม ภิกขะเว อิเมสุ จะตุสุ อะริยะสัจเจสุ,
เอวันติปะริวัฏฐัง ทวาหะสาการัง ยะถาภูตัง ญาณะทัสสะนัง
สุวิสุทัง อะโหสิ ฯ

อะถาทัง ภิกขเว สะเทวะเก โลเก สะมาระเก สะพรัหมะเก
สัสสะมะณะพรัหมะณียา ปะชาเย สะเทวะมะนุสสาเย อะนุตตะรัง
สัมมาสัมโพธิง อะภิสัมพุทโธ ปัจฉัญญาสิง ฯ

ญาณัญจะ ปะนะ เม ทัสสะนัง อุทะปาที, อะกุปปา เม วิมุตติ,
อะยะมันติมาชาติ, นัตถิทานิ ปุณฺณพะวัตติ ฯ

อิทมะโวจะ ภาคะวา ฯ อัตตะมะนา ปัญจะวัคคิยา ภิกขุ
ภาคะวะโต ภาสีตัง อะภินันฺทุง ฯ อิมัสฺมิญจะ ปะนะ เวยยากระณัสฺมิง
ภัญญะมาเน, อายัสฺมะโต โทณทัณฺณัสสะ วิระชัง วีตะมะลัง อัมมะจักขุง
อุทะปาที, ยังกิญฺจิ สมนุททะยะอัมมัง สัพพันตัง นิโรธะอัมมันติ ฯ

ปะวัตติเต จะ ภาคะวะตา อัมมะจักเก, ภูมา เทวา
สัททะมะนุสสาเวสุง, เอตัมภาคะวะตา พาราณะสิยัง อิติปะตะเน
มิคะทาเย อะนุตตะรัง อัมมะจักกัง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตติยัง
สะมะเณนะ วา พรัหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัหมุณา
วา เณนะจิ วา โลกัสฺมินติ ฯ

ภูมานัง เทวานัง สัทฺทัง สุตฺวา, จาตุมะหาราชิกา เทวา
สัททะ-มะนุสสาเวสุง ฯ จาตุมะหาราชิกานัง เทวานัง สัทฺทัง สุตฺวา,
ตาวะติงสา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ตาวะติงसानัง เทวานัง
สัทฺทัง สุตฺวา, ยามา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ยามานัง เทวานัง
สัทฺทัง สุตฺวา, ตฺสิตา เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ ตฺสิตานัง เทวานัง
สัทฺทัง สุตฺวา, นิมมานะระตี เทวา สัททะมะนุสสาเวสุง ฯ

นิมมานะระตีนัง เทวานัง สัททัง สุตฺวา, ประระนิมิตะวะสะวัตตี เทวา
สัททะมะนุสสาเวสูง ๑ ประระนิมิตะวะสะวัตตีนัง เทวานัง
สัททัง สุตฺวา, พรัหมะกายิกา เทวา สัททะมะนุสสาเวสูง ๑

เอตัมภะคะวะตา พาราณะสิยัง อิติปะตะเน มิคะทาเย
อะนุตตะรัง ธัมมะจักกััง ปะวัตติตัง, อัปปะฏิวัตติยัง สมะเณนะ วา
พรัหมะเณนะ วา เทเวนะ วา มาเรนะ วา พรัหมุณา วา เกนะจิ วา
โลกัสฺมินติ ๑

อิติหะ เตะนะ ขะเณนะ เตะนะ มุหุตตะนะ, ยาวะ พรัหมะโลกา
สัทโท อัปภุคคัจฉิ๑ อะยฺญะจะ ทะสะสะหฺสสี โลกะธาตุ, สังกัมปิ
สัมปะกัมปิ สัมปะเวธิ ๑ อัปปะมาโณ จะ โอะหาโร โอะภาโส โลก
ปาตุระโหสิ, อะติกกัมเมวะ เทวานัง เทวานุภาวัง ๑

อะถะโข ภะคะวา อุทานัง อุทาเนสิ, อัญญาสิ ะตะ โภ
โกณทัณฺเณ อัญญาสิ ะตะ โภ โภณทัณฺเณติ ๑

อิติหิทัง อายัสฺมะโต โภณทัณฺเณสสะ, อัญญาโกณ-
ทัณฺเณเตววะ นามัง อะโหสิตี ๑

คำแปล

ข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้ฟังมาแล้วอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ที่ป่าอิสิปตนมฤคทายวันใกล้เมือง พาราณสี

ในกาลนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสกับพระปัญญจวัคคีย์ว่า “ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย บรรพชิตไม่ควรประพฤติส่วนสุดโต่ง ๒ อย่างนี้ คือ กามสุขัลลิกานุโยค การประพฤติตนให้หมกมุ่นยุ่งอยู่กับความสุข ในกามที่ต่ำทราม เป็นพฤติกรรมของชาวบ้าน เป็นเรื่องของปุถุชน ไม่ใช่ของอริยชน ไม่ประกอบด้วยประโยชน์ และอัตตกิลมณานุโยค การประพฤติวัตรทรมาณตนให้ลำบาก ที่ก่อให้เกิดทุกข์ ไม่ใช่ของ อริยชน ไม่ประกอบด้วยประโยชน์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มัชฌิมาปฏิปทา ข้อปฏิบัติอันเป็นทาง สายกลางที่เข้าไม่ถึง เกี่ยวข้องส่วนสุดโต่ง ๒ อย่างนั้น ตถาคตได้ ตรัสรู้พิเศษแล้ว เป็นข้อปฏิบัติที่ก่อให้เกิดดวงตาเห็นธรรม ก่อให้เกิด ปัญญาเป็นไปเพื่อความสงบระงับกิเลส เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความรู้แจ้ง และเพื่อความดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย มัชฌิมาปฏิปทาที่ตถาคตได้ตรัสรู้พิเศษ แล้วเป็นข้อปฏิบัติ ที่ก่อให้เกิดดวงตาเห็นธรรม ก่อให้เกิดปัญญา เป็นไปเพื่อความสงบระงับกิเลส เพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อความรู้แจ้งและ เพื่อความดับทุกข์นั้น เป็นไฉน (คืออะไรบ้าง)

มัชฌิมาปฏิปทา ก็คืออริยมรรคมีองค์ ๘ นี้แน่นอน ได้แก่ สัมมาทิฐิ ความเห็นชอบ สัมมาสังกัปปะ ความดำริชอบ สัมมาวาจา การกล่าวชอบ สัมมากัมมันตะ การกระทำชอบ สัมมาอาชีวะ การเลี้ยงชีพชอบ สัมมาวายามะ ความเพียรชอบ สัมมาสติ ความระลึกชอบ และสัมมาสมาธิ ความตั้งจิตมั่นชอบ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย นี้แหละคือมัชฌิมาปฏิปทาดังกล่าวนั้น ที่ตถาคตได้ตรัสรู้พิเศษแล้ว เป็นข้อปฏิบัติที่ก่อให้เกิดดวงตาเห็นธรรม ก่อให้เกิดปัญญา เป็นไปเพื่อความสงบระงับกิเลส เพื่อความรู้ยิ่งเพื่อความรู้อัจฉ และเพื่อความดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ ทุกข์ ได้แก่ความเกิดจัดเป็นทุกข์ ความแก่จัดเป็นทุกข์ ความตายจัดเป็นทุกข์ ความเศร้าโศก ความร่ำไร ความทุกข์กาย ความทุกข์ใจ และความคับแค้นใจจัดเป็นทุกข์ การพบกับอารมณ์ที่ไม่ชอบจัดเป็นทุกข์ การพลัดพรากจากอารมณ์ที่ชอบจัดเป็นทุกข์ และการไม่ได้รับอารมณ์ที่ปรารถนาจัดเป็นทุกข์ (การปรารถนาสิ่งใด ไม่ได้สิ่งนั้นก็จัดเป็นทุกข์) กล่าวโดยสรุปรวบยอด อุปาทานขันธ ๕ (รูป เวทนา สัญญา สังขาร วิญญาณที่จิตคนเราเข้าไปยึดมั่น) จัดเป็นทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ ทุกขสมุทัย (เหตุให้เกิดทุกข์) ได้แก่ ตัณหา ความทะยานอยากที่ก่อให้เกิดภพใหม่ ซึ่งประกอบด้วยความยินดีพอใจ เพลิดเพลินภพและอารมณ์นั้นๆ

กล่าวคือ กามตัณหา ความทะยานอยากในกาม ภวตัณหา ความผูกพันที่มีความเห็นผิดว่าภพเที่ยง ความอยากเป็นอยู่ และ วิภวตัณหา ความผูกพันที่มีความเห็นผิดว่าภพขาดสูญ ความอยากพรากพ้นไปจากภาวะที่ไม่ปรารถนา

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ ทุกขนิโรธ (ความดับทุกข์) ได้แก่ ความดับสนิทตัณหานั้นทั้งหมด ความสละตัณหานั้น ความปล่อยตัณหานั้น ความวางตัณหานั้นและความไม่พัวพันตัณหานั้น

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย สิ่งที่จะกล่าวต่อไปนี้จัดเป็นอริยสัจ คือ ทุกขนิโรธคามินีปฏิปทา (ข้อปฏิบัติอันเป็นทางให้เข้าถึงความดับทุกข์) ได้แก่ อริยมรรคมีองค์ ๘ นั้นนั่นเอง กล่าวคือ สัมมาทิฐิ เห็นชอบ สัมมาสังกัปปะ ความดำริชอบ สัมมาวาจา การกล่าวชอบ สัมมา-กัมมันตะ การกระทำชอบ สัมมาอาชีวะ การเลี้ยงชีพชอบ สัมมา-วายามะ ความเพียรชอบ สัมมาสติ ความระลึกชอบและ สัมมาสมาธิ ความตั้งจิตมั่นชอบ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิดแล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อุกาทานชั้น ๕ นี้คือ อริยสัจที่เป็นทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด

แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสังคคือทุกข์นั้นเป็นธรรม
ที่ควรกำหนดรู้

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า เราได้กำหนดรู้อริยสังคคือ
ทุกข์นั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า ตัณหานี้คืออริยสังคที่เป็น
ทุกข์สมุทัย (เหตุแห่งทุกข์)

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสังคคือทุกข์สมุทัยนั้นเป็น
ธรรมที่ควรละ

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า เราได้ละอริยสังคคือ
ทุกข์สมุทัยนั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด

แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า นิพพานนี่คืออริยสัจที่เป็น
ความดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสัจคือทุกข์นั้นเป็น
ธรรมที่ควรรู้แจ้ง

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า เราได้รู้แจ้งอริยสัจคือ
ทุกข์นั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า (อริยมรรค) นี่คือนิพพาน
ที่เป็นทางดับทุกข์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด
แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่
ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยสดับมาก่อนว่า อริยสัจคือมรรคนั้นเป็นธรรม
ที่ควรอบรม

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ดวงตาเห็นธรรมได้เกิดแล้ว ญาณได้เกิด

แล้ว ปัญญาได้เกิดแล้ว วิชาได้เกิดแล้ว แสงสว่างได้เกิดแล้วแก่ ตถาคตในธรรมที่ไม่เคยดับมาก่อนว่า เราได้อบรมอริยสังข์คือมรรค นั้นแล้ว

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตราบใดที่ปัญญารู้เห็นตามความเป็นจริงที่มีรอบ ๓ มีอาการ ๑๒ อย่างนี้ในอริยสังข์ ยังไม่หมดจดแก่ ตถาคต ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย ตราบนั้นตถาคตยังไม่ปฏิญาณว่าเป็นผู้ ตรีสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณอันยอดเยี่ยมในโลก ที่มีเทวดา มาร และพรหม ในเหล่าสัตว์ที่มีสมณะ พราหมณ์ พร้อมด้วยเทวดาและ มนุษย์

ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อใดที่ปัญญารู้เห็นตามความเป็นจริง ที่มีรอบ ๓ มีอาการ ๑๒ อย่างนี้ในอริยสังข์ ได้หมดจดแก่ตถาคต ดูก่อนภิกษุทั้งหลาย เมื่อนั้นตถาคตจึงปฏิญาณว่าเป็นผู้ตรีสรู้อนุตตรสัมมาสัมโพธิญาณอันยอดเยี่ยมในโลกที่มีเทวดา มาร และ พรหม ในเหล่าสัตว์ที่มีสมณะ พราหมณ์ พร้อมด้วยเทวดาและมนุษย์

ญาณทัสสนะ คือปัญญารู้เห็นได้เกิดแก่ตถาคตว่า ความ หลุดพ้นของเราไม่พินาศแล้ว ชาตินี้เป็นชาติสุดท้าย ไม่มีภพใหม่อีก ในกาลนี้

พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสธรรมจักรนี้แล้ว พระภิกษุ- ปัญจวัคคีย์ปลาทิมพระภิกษุชิตของพระองค์ดังนี้แล

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสพระธรรมเทศนาธรรมจักรนี้อยู่

ดวงตาเห็นธรรมอันปราศจากรูลี ปราศจากมลทิน ได้บังเกิดแก่ท่าน โภณทัตถุญะว่า “สิ่งใดสิ่งหนึ่งมีสภาพเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งปวง นั้นมีสภาพดับไปเป็นธรรมดา”

เมื่อพระผู้มีพระภาคเจ้าทรงประกาศธรรมจักรแล้ว พวก ฤๅมมเทวดาได้ไปวาทประกาศว่า “พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ทรงแสดง ธรรมจักร อันยอดเยี่ยม ณ ป่าอิสิปตนมฤทายวัน ใกล้เมืองพาราณสี เป็นธรรมที่สมณะพราหมณ์ เทวดา มาร พรหม หรือใครๆ ในโลกจะ คัดค้านไม่ได้ (หรือยังไม่เคยแสดงได้)”

เหล่าเทวดาชั้นจาตุมหาราช ได้ยินเสียงของพวก ฤๅมมเทวดาแล้ว ได้ไปวาทประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นดาวดึงส์ ได้ยินเสียงของพวกจาตุมหาราช แล้ว ได้ไปวาทประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นยามา ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้นดาวดึงส์ แล้ว ได้ไปวาทประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นดุสิต ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้นยามาแล้ว ได้ไปวาทประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นนิมมานรดี ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้นดุสิต แล้ว ได้ไปวาทประกาศว่า...

เหล่าเทวดาชั้นปรนิมมิตวสวัตตี ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดา ชั้นนิมมานรดีแล้ว ได้ไปวาทประกาศว่า...

ทวยเทพที่นับเนื่องในหมู่พรหม ได้ยินเสียงของเหล่าเทวดาชั้น
ปรนิมมิตวสวัตติแล้ว ได้ป่าวประกาศว่า...

“พระผู้มีพระภาคได้ทรงแสดงธรรมจักรอันยอดเยี่ยม ณ ปา
อิสิปตนมฤคทายวัน ใกล้เมืองพาราณสี เป็นธรรมที่สมณะ พราหมณ์
เทวดา มาร พรหม หรือใครๆ ในโลกจะคัดค้านไม่ได้”

เสียงป่าวประกาศในโลกนี้ได้แพร่สะพัดถึงพรหมโลก โดย
ชั่วขณะนั้นด้วยประการฉะนี้ หมื่นโลกธาตุนี้ได้สิ้นสะเทือนหวั่นไหว
และเกิดโอกาสอันใหญ่หลวงหาประมาณมิได้ในโลก ยิ่งกว่า
เทวานุภาพของเทวดาทั้งหลาย

ณ กาลนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าทรงเปล่งพระอุทานว่า
“ท่านทั้งหลาย โภกทัตถุญะรู้แล้วหนอ ท่านทั้งหลาย โภกทัตถุญะรู้
แล้วหนอ” ฉะนั้น ท่านโภกทัตถุญะจึงได้ปรากฏนามนี้ว่า “อัญญา-
โภกทัตถุญะ พระโภกทัตถุญะผู้รู้แล้ว” ฉะนี้แล ฯ

บทมงคลสูตร

มงคลสูตร เป็นพระสูตรว่าด้วยมงคลแห่งชีวิต การนำมงคลสูตรมาสวด ก็เพื่อจะทำให้มงคลต่างๆ ตามที่ปรากฏในพระสูตร เกิดขึ้นกับชีวิต นอกจากนั้น มงคลสูตร ยังมีอำนาจในการป้องกันภัยอันตรายอันจะเกิดจากความไม่เที่ยงธรรม ของเหล่าคนพาลสันดานหยาบทั้งหลาย ในงานทำบุญโดยทั่วไป พระสงฆ์นิยมสวดมงคลสูตรพร้อมกับเจ้าภาพจุดเทียนมงคล อันแสดงถึงความส่องสว่าง รุ่งเรืองแห่งมงคลในชีวิต การสวดมงคลสูตรก่อนสูตรอื่นทั้งหมด เป็นการแนะนำผู้ฟังว่า ผู้ที่ดำเนินชีวิตตามหลักมงคลทั้ง ๓๘ ประการ ตามที่พระพุทธองค์ทรงสั่งสอนนั้นเป็นชีวิตที่มีมงคล ชีวิตเช่นนี้ ไม่จำเป็นต้องไปแสวงหามงคลภายนอก จากที่ไหน เพราะเป็นชีวิตที่มีมงคลอยู่ในตัวแล้ว และหากทำได้ ก็จะปราศจากทุกข์ โศก โรค ภัย ในการดำเนินชีวิต และถึงความพ้นทุกข์ได้ในที่สุด

มงคลสูตร

พะทุ เทวา มะนุสสา จะ
อากังขะมานา โสถถานัง

มังคะลานิ อะจินตะยุง
พรัหฺมิ มังคะละมุตตะมัง ฯ

อะเสวะนา จะ พาลานัง
ปุชา จะ ปุชนะียนัง
ปะภฺรึรุปะเทสสะวาโส จะ
อັตตะสัมมาปะณิธิ จะ
พาทุสัจจัญจะ สิปปัญจะ
สุภาสิตา จะ ยา วาจา
มาตาปิตุอุปัฏฺฐานัง
อะนากุลลา จะ กัมมันตา
ทานัญจะ อัมมะจะรียา จะ
อะนะวัชชานิ กัมมานิ
อาระตี วิระตี ปาปา
อัปปะมาโท จะ อัมเมสุ
การะโว จะ นิวาโต จะ
กาเลนะ อัมมัสสะวะนัง

ปัมชิตานัญจะ เสวะนา
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ปุพเพ จะ กะตะปุญญะตา
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
วินะโย จะ สุสิขิโต
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ปุตตะทาร์สสะ สัังคะโท
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
ญาคะกานัญจะ สัังคะโท
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
มัชชะปาณา จะ สัญญะโม
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
สันตฺถุญฺฐี จะ กะตัญญุตา
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ

ขันตี จะ โสวะจัสสะตา
กาเลนะ อัมมะสากัจฉา
ตะโป จะ พรัหฺมะจะริยัญจะ
นิพพานะสังคิกิริยา จะ
ศุภุสฺสสะ โลกะอัมเมหิ
อะโสกัง วิระชัง เขมัง
เอตาทิสานิ กัตถวานะ
สัพพัตถะ โสตถิง คัจฉันติ

สะมะณานัญจะ ทัสสะนัง
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
อะริยะสัจจานะ ทัสสะนัง
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
จิตตัง ยัสสะ นะ กัมปะติ
เอตัมมังคะละมุตตะมัง ฯ
สัพพัตถะมะปะราชาติ
ตันเตสัง มังคะละมุตตะมันติ ฯ

คำแปล

เทวดา ได้กราบทูลถามพระผู้มีพระภาคเจ้า ด้วยคาถาว่า
เทวดาและมนุษย์เป็นอันมาก ต่างก็หวังความสุขสวัสดิ์ จึงได้พากันคิดเรื่องมงคล คือเหตุให้ถึงความเจริญทั้งหลาย ขอพระองค์โปรดตรัสมงคลอันสูงสุดเถิด ฯ

พระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ตรัสสิ่งที่เป็นมงคลตอบว่า
การไม่คบคนพาลทั้งหลาย ๑ การคบบัณฑิตทั้งหลาย ๑
การบูชาผู้ที่ควรบูชา ๑ ทั้ง ๓ ประการนี้ เป็นมงคลสูงสุด ฯ
การอยู่ในถิ่นที่เหมาะสม ๑ ความมีบุญที่ได้ทำไว้ในกาลก่อน ๑
การวางตัวเหมาะสมชอบธรรม ๑ ทั้ง ๓ ประการนี้ เป็นมงคลสูงสุด ฯ
ความเป็นผู้มีการศึกษาเล่าเรียนมามาก ๑ ความเป็นผู้มี

ศิลปวิทยา ๑ ความเป็นผู้มีระเบียบวินัยที่ได้รับการอบรมมาดี ๑
การพูดจาปราศรัยดี ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้เป็นมงคลสูงสุด ๑

การเลี้ยงดูบิดามารดา ๑ การสงเคราะห์บุตร ๑ การ
สงเคราะห์ภรรยา ๑ การทำงานไม่คั่งค้าง ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้
เป็นมงคลสูงสุด ๑

การให้ทาน ๑ การประพฤติตามหลักธรรม ๑ การสงเคราะห์
ญาติทั้งหลาย ๑ การทำงานที่ปราศจากโทษ ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้
เป็นมงคลสูงสุด ๑

การงดเว้นจากความชั่ว ๑ การบังคับตนจากการดื่มน้ำเมา ๑
ความไม่ประมาทในธรรมทั้งหลาย ๑ ทั้ง ๓ ประการนี้ เป็นมงคล
สูงสุด ๑

การมีความเคารพ ๑ การมีความอ่อนน้อมถ่อมตน ๑ การมี
ความสันโดษ ๑ การมีความกตัญญู ๑ การพึงธรรมตามกาล ๑
ทั้ง ๕ ประการนี้เป็นมงคลสูงสุด ๑

ความอดทน ๑ ความเป็นผู้ว่านอนสอนง่าย ๑ การพบเห็น
สมณะ ๑ การสนทนาธรรมตามกาล ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้ เป็นมงคล
สูงสุด ๑

การมีความเพียรเป็นเครื่องแผดเผากิเลส ๑ การประพฤติ
พรหมจรรย์ ๑ การเห็นอริยสัจทั้งหลาย ๑ การทำพระนิพพานให้
แจ้ง ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้เป็นมงคลสูงสุด ๑

ผู้ที่มีจิตถูกโลกธรรมกระทบแล้วไม่หวั่นไหว ๑ จิตไม่มีความ
โศกเศร้า ๑ จิตหมดธุลีคือกิเลส ๑ จิตถึงความปลอดโปร่ง คือ
ปลอดจากกิเลสทั้งปวง ๑ ทั้ง ๔ ประการนี้เป็นมงคลสูงสุด ฯ

เทวดา และมนุษย์ทั้งหลาย พวกกันปฏิบัติตามมงคลอันเป็น
เหตุนำไปสู่ความเจริญนี้แล้ว จะเป็นผู้ไม่พ่ายแพ้ข้าศึกทุกหมู่เหล่า
ย่อมถึงความสุขสวัสดิ์ในที่ทุกสถาน นี่เป็นมงคลสูงสุดของเทวดา
และมนุษย์ทั้งหลาย ฯ

บทรัตนสูตร

รัตนสูตร เป็นพระสูตรที่พระอานนทเถระ เรียนจาก พระพุทธองค์โดยตรง เพื่อใช้สวดขจัดปัดเป่าภัยพิบัติ ที่เกิดกับชาว กรุงเวสาลี พระพุทธองค์ทรงแนะนำให้พระเถระ อ้าวจุณของพระรัตนะ คือ พุทธรัตนะ ธรรมรัตนะ สังฆรัตนะ ทำสังกิริยาให้เกิดเป็นอานุภาพ ขจัด ปัดเป่าภัยพิบัติทั้งหลาย เนื้อความรัตนสูตร ท่อนแรก เริ่มต้น ด้วยการแนะนำให้เหล่าภุคตทั้งหลายได้อานุโมทนาบุญกุศลที่หมู่มนุษย์ อุทิศให้ และเมื่ออานุโมทนาแล้ว ขอให้เกิดความเมตตา ทำการรักษา มนุษย์ทั้งหลาย เนื้อความต่อมา เป็นการอ้าวจุณพระรัตนตรัย เป็นสัจวาจา ให้เกิดความสวัสดี ส่วนท่อนสุดท้ายเป็นคำกล่าวของ ท้าวสักกะที่ผูกขึ้นเป็นคาถาพรรณนาคุณพระรัตนตรัยเป็นสัจวาจาให้ เกิดความสวัสดี ภายหลังได้กลายเป็นแบบอย่าง ในการทำน้ำ พระพุทธรมณฑ์ สำหรับพระสงฆ์สาวก ต่อมาจนถึงปัจจุบัน ทุกครั้งที่มี การทำน้ำพระพุทธรมณฑ์ จะต้องสวดรัตนสูตร

ด้วยอานุภาพแห่งรัตนสูตรนี้ แม้กรุงเวสาลีจะเกิดภัยพิบัติ อย่างร้ายแรง ผู้คนอดอยากล้มตาย เป็นจำนวนมาก ชากศพลูกทิ้ง เกื่อนนครภูตผีปีศาจทำอันตรายแก่หมู่มนุษย์ โรคระบาดเกิดขึ้น แพร่กระจายไปทั่วผู้คนล้มตายเหลือที่จะนับได้ เมื่อพระพุทธองค์ทรง รับสั่งให้พระอานนทเถระสวดรัตนสูตร และประพรมน้ำพระพุทธรมณฑ์

ภัยพิบัติร้ายแรงเช่นนี้ ก็ยังระงับลงได้ อย่างฉับพลัน จุดประสงค์ของ
การสวดรัตนสูตร ก็เพื่อเป็นการขจัดภัยทั้ง ๓ ประการ ตามที่ปรากฏ
ในพระสูตร คือข้าวยากหมากแพง (ทุพภิกขภัย) ๑ ญาติผีปีศาจ
ทำอันตราย (อะมะนุสสะภัย) ๑ โรคภัยไข้เจ็บ (โรคภัย) ๑ ให้
อันตรายนั้นไป

รัตนสูตร (ย่อ)

ยังกิญจิ วิตตัง อิธะ วา หุรัง วา
สัคเคสุ วา ยัง ระตะนัง ปะณัตตัง
นะ โน สมะมัง อัตถิ ตะถาคะเตนะ
อิทัมปิ พุทฺเธ ระตะนัง ปะณัตตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺ ๗
ชะยัง วิราคัง อะมะตัง ปะณัตตัง
ยะทังฆะคา สักกัยะมฺณี สะมาทิตโต
นะ เตนะ อัมเมนะ สมะตถิ กิญจิ
อิทัมปิ อัมเม ระตะนัง ปะณัตตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺ ๗

ยัมพุทธะเสฏโฐ ปะริวัณณะยิ สุจิง
สะมาธิมานันตะริกัญญะมาหุ
สะมาธินา เตนะ สะโม นะ วิชชะติ
อิทัมปิ อัมเม ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ ฯ

เย ปุคคะลา อัญญะ สะตัง ปะสัฏฐา
จัตตาริ เอตานิ ยุคานิ โหนติ
เต ทักขิณเวยยา สุคะตัสสะ สาวะกา
เอเตสุ ทินนานิ มะหัพพะลानी
อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ ฯ

เย สุปะยุดตา มะนะสา ทัพเพนะ
นิกกามิโน โคตะมะสาสะนัมหิ
เต ปัตติปัตตา อะมะตัง วิคัยหะ
ลัทธา มุธา นิพพุตัง ญะชะมานา
อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณีตัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตุ ฯ

ชีณัง ปุราณัง นะวัง นัตถิ สัมภะวัง
วีรัตตะจิตตายะติเก ภาวะสัสมิง

เต ชีณะพีชา อะวิรุฬหิฉันทา
นิพพันติ ธีรา ยะถายัมปะทีโป
อิทัมปิ สังฆะ ระตะนัง ปะณัตถัง
เอเตนะ สัจเจนะ สุวัตถิ โทตฺ ๗

คำแปล

ทรัพย์อย่างใดอย่างหนึ่งในโลกนี้ หรือโลกอื่น หรือรัตนอัน
สูงค่าในสรวงสวรรค์ บรรดามี ทรัพย์หรือรัตนนั้น ที่มีค่าเสมอ
ด้วยพระตถาคตเจ้านั้น ไม่มีเลย ข้อนี้ เป็นรัตนคุณอย่างสูงใน
พระพุทธเจ้าประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ขอจงเกิดความสุขสวัสดิ์เกิด

พระศากยมุนีเจ้า ทรงมีพระหฤทัยดำรงมั่น บรรลุธรรมอัน
เป็นที่สิ้นกิเลส สิ้นราคะ เป็นอมตะ ประณิตนั้นแล้ว สิ่งไรใดจะเสมอ
ด้วยพระธรรมนั้น ไม่มี แม้ข้อนี้ ก็เป็นรัตนคุณอย่างสูง ในพระธรรม
ประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ขอจงเกิดความสุขสวัสดิ์เกิด

สมาธิอื่นใด จะเสมอด้วยสมาธิที่พระพุทธเจ้าผู้ประเสริฐ
ทรงสรรเสริญไว้ว่า เป็นธรรมสะอาดหมดจด บัณฑิตทั้งหลายยอมรับ
ว่า สามารถให้ผลต่อเนื่องได้โดยลำดับนั้น ไม่มี แม้ข้อนี้ก็รัตนคุณ
อย่างสูง ในพระธรรมประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ขอจงเกิดความสุข
สวัสดิ์เกิด

พระสงฆ์สาวกของพระสุคตเจ้า ๘ ท่าน นับเป็นคู่ได้ ๔ คู่ ซึ่งสัตบุรุษทั้งหลาย สรรเสริญแล้ว บุคคลเหล่านั้น เป็นผู้ควรแก้ ทักขิณาทาน ทานที่ถวายแก่ท่านเหล่านั้น ย่อมมีผลมาก แม้ข้อนี้ก็เป็นรัตนคุณอย่างสูง ในพระสงฆ์ประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ของจงเกิดความสุขสวัสดิ์เกิด

ในพระศาสนาของพระโคตมพุทธเจ้า ย่อมจะมีพระอริยบุคคล ผู้ตั้งใจทำความเพียรดี มีจิตมั่นคง หมัดความใคร่ บรรลุอรหัตผล เข้าสู่พระนิพพาน อันเป็นอมตะ ปราศจากความเร่าร้อนทั้งปวง แม้ข้อนี้ก็เป็นรัตนคุณอย่างสูง ในพระสงฆ์ประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ของจงเกิดความสุขสวัสดิ์เกิด

พระอริยบุคคลผู้มีกรรมเก่าหมดสิ้นแล้ว กรรมอันเป็นเหตุให้เกิดในภพใหม่ ก็ไม่มี ท่านเหล่านั้น มีจิตเปื้อน่ายในอันที่จะเกิดในภพต่อไป ขจัดพิษคือกิเลส ให้สิ้นไปแล้ว ปราศจากความพอใจในกาม อันจะทำให้เกิดอีก มีปัญญาแหลมคม ย่อมปรินิพพานเหมือนประทีปดับไป เพราะสิ้นเชื้อเพลิง แม้ข้อนี้ ก็เป็นรัตนคุณอย่างสูง ในพระสงฆ์ประการหนึ่ง ด้วยคำสัตย์นี้ ของจงเกิดความสุขสวัสดิ์เกิด ฯ

บทกรณียเมตตสูตร

กรณียเมตตสูตร เป็นพระสูตรที่พระพุทธองค์ทรงแนะนำ พระภิกษุให้แผ่เมตตาจิตไปในมวลสรรพสัตว์ ตลอดจนเทพเทวา ภูตผี ปีศาจทั้งหลาย ไม่มีประมาณ ไม่มีขอบเขต ไร้พรมแดนขีดชั้น ไม่ว่าสัตว์นั้น หรือเขาผู้นั้นจะเป็นเชื้อชาติ ศาสนาอะไร จะเกี่ยวข้องกับเรา โดยความเป็นญาติ เป็นประเทศ เชื้อชาติ ศาสนาหรือไม่ก็ตาม ให้มีจิตกว้างขวางไร้ขอบเขตขีดชั้น ขอให้เขาได้มีความสุข หากทำได้เช่นนี้ นอกจากเทวดาจะไม่แสดงสิ่งที่น่ากลัวหลอกหลอนแล้ว ยังมีใจอนุเคราะห์พระภิกษุ โดยไมตรีจิตด้วยความอ่อนโยน มีเมตตา

เมื่อต้องเดินทางผ่านป่าเขาลำเนาไพร หรือไปอยู่ในสถานที่ที่ไม่คุ้นเคย ท่านให้สวดกรณียเมตตสูตร เพื่อเป็นเครื่องคุ้มครอง ป้องกันภัยอันตราย อันจะเกิดจากอมนุษย์ ภูตผี ปีศาจ ทั้งหลาย ให้เกิดเป็นความอ่อนโยน มีเมตตา

กรณียเมตตสูตร

กระณียะมัตถะกุสะเลนะ
สักโก อูชุ จะ สุหุชุ จะ
สันตฺสสะโก จะ สุภะโร จะ
สันตินทรีโย จะ นิปะโก จะ
นะ จะ ขุพทัง สะมาจะเร กิณฺจ
สุชีโน วา เขมิโน โทหนตุ
เย เกจิ ปาณะภูตตฺถิ
ทีฆา วา เย มะหันตา วา
ทิฏฐา วา เย จะ อะทิกฺฐา
ภูตา วา สัมภะเวสี วา
นะ ปะโร ปะรัง นิภพเพถะ
พียาโรสะนา ปะฐีฆะสัณฺญา
มาตา ยะถา นียัง ปุตตัง
เอวัมปิ สัพพะภูเตสุ
เมตตัญจะ สัพพะโลกัสมิง
อุทธัง อะโธ จะ ติริยัญจะ
ติฏฐัญจะรัง นิสินโน วา
เอตัง สะติง อะธิกฺุญฺเย

ยันตัง สันตัง ปะทัง อะภิสะเมจจะ
สุวะโจ จัสสะ มุฑุ อะนะติมานี
อัปะกิจโจ จะ สัลละหุกะวุตติ
อัปะคัพโภ กุเลสุ อะนะนุคิโธ
เยนะ วิญญู ปะเร อุปะวะเทยยุง
สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตตฺตา
ตะสา วา ถาวะรา วา อะนะวะเสสา
มัชฌิมา รัสสะกา อะนุกะถุลา
เย จะ ทูเร วะสันติ อะวิทูเร
สัพเพ สัตตา ภะวันตุ สุขิตตฺตา
นาติมัญญูถะ กัตถะจิ นัง กิณฺจ
นาญญูมะณฺญูสสะ ทุกขะมิจเฉยยะ
อายุสา เอกะปุตตะมะนุรักเข
มานะสัมภะวะเย อะปะริมาณัง
มานะสัมภะวะเย อะปะริมาณัง
อะสัมพาธัง อะเวรัง อะสะปะตตัง
สะยาโน วา ยาวะตัสสะ วิคะตะมิตโธ
พีรหิมะเมตัง วิหารัง อิธะมาทุ

ทิวฎิฏญจะ อนะปะคัมมะ
กามะสุ วิเนยยะ เคธัง

สีละวา ทัสสะเนนะ สัมปะโน
นะ ทิ ชาตุ คัพพะเสยยัง ปุณะเรตติ ๓

คำแปล

ภิกษุผู้ฉลาดในสิ่งที่เป็นประโยชน์ ประสงค์จะบรรลุดแดนสงบ (พระนิพพาน) พึงทำตน (ตามหลักไตรสิกขา) ภิกษุนั้นพึงเป็นผู้อาจหาญ ซื่อตรง มีความมุ่งมั่น ว่าง่ายอ่อนโยน หมัดความยึดถือตัว (ไม่มีอติมานะ)

อนึ่ง ภิกษุนั้นพึงเป็นผู้สันโดษ เลี้ยงง่าย มีกิจธุระน้อย ดำเนินชีวิตเป็นอยู่อย่างเรียบง่าย มีอินทรีย์สงบมีปัญญาพาตัวรอด ไม่คะนอง กายวาจา ไม่พัวพันกับตระกูลทั้งหลาย (ไม่ประจบเอาใจพวกคฤหัสถ์) ที่ร่ำรวยหรือมีอำนาจ

ไม่พึงประพฤตสิ่งเล็กน้อยอะไรที่จะเป็นเหตุให้ผู้รู้ตำหนิ (พึงแผ่เมตตาจิตไปในสรรพสัตว์ว่า) ขอสัตว์ทั้งปวงจงเป็นผู้มีความสุข กายสุขใจ ปลอดภัยจากภัยทั้งปวงทำตนให้ถึงสุขเถิด

สัตว์มีชีวิตทั้งหลาย ทั้งที่เป็นผู้หวาดสะดุ้ง (มีกิเลส) ทั้งที่มั่นคง (หมดกิเลส) บรรดามีทั้งหมด ทั้งที่มีกายยาวใหญ่ ปานกลาง สั้น เละเอียดหรือหยาบ

ทั้งที่เคยเห็นหรือไม่เคยเห็น ทั้งที่อยู่ไกลหรือใกล้ ทั้งที่เกิดแล้วหรือที่กำลังแสวงหาที่เกิด ขอสัตว์ทั้งปวงเหล่านั้นจงมีความสุขกาย สุขใจเถิด

เกิดเป็นคนไม่พึงหลอกลวงกัน ไม่พึงคูหมิ่นกันในที่ไหนๆ ไม่
พึงเบียดเบียน ทำร้ายกันหรือมีใจมุ่งร้ายปรารถนาทุกข์แก่กันและกัน

มารดาถอนอมบุตรคนเดียวของตนด้วยชีวิต ฉันทใด บุคคลพึง
เจริญเมตตาจิตไม่มีประมาณในสัตว์ทั้งปวงฉันทนั้น

บุคคลพึงเจริญเมตตาจิตอันไม่มีประมาณ ไม่มีขอบเขต ไม่มี
เวรไม่มีศัตรู ในสัตว์โลกทั้งหมด ในอรุณภูมิเบื้องบน (อรุณพรหม ๔)
ในรูปภูมิเบื้องกลาง (รูปพรหม ๑๖) และกามาวจรภูมิเบื้องต่ำ
(เทวโลกมนุษย์โลกอบายภูมิ)

ผู้เจริญเมตตาจิตเช่นนี้นั้น ไม่ว่าจะอยู่ในอิริยาบถใดจะยืน
เดิน นั่งหรือนอนอยู่ก็ตาม จะเป็นผู้ปราศจากความท้อแท้เหนื่อย
หน่าย จะตั้งสติไว้ได้นานตราบเท่าที่ต้องการ พระพุทธเจ้าทั้งหลาย
ตรัสการอยู่ด้วยเมตตาเช่นนี้ว่าเป็นความประพฤติที่ประเสริฐใน
พระศาสนานี้

บุคคลผู้แผ่เมตตาจิตนั้นจะไม่กล้าเข้าสู่ความเห็นผิด เป็นผู้
บริบูรณ์ด้วยศีล ถึงพร้อมด้วยความเห็นชอบ เมื่อขจัดความยินดีใน
กามทั้งหลายได้แล้ว ย่อมไม่กลับมาสู่การเกิดในครุภคอีกครึ่งแน่นอน
(สำเร็จเป็นพระอรหันต์และปรินิพพานไปในที่สุด)

บทชั้นตรีตร

ชั้นตรีตร เป็นคาถาที่พระพุทธองค์ ทรงสอนให้พระภิกษุ
แผ่เมตตาไปในบรรดาตระกูลที่มีพิษร้ายทั้งหลาย เพื่อเป็นการ
คุ้มครอง ป้องกันตนเองจากสัตว์ร้าย ปรากฏทั้งในพระวินัยปิฎกและ
พระสุตตันตปิฎก นอกจากนี้จะเป็นคาถาสำหรับป้องกันอสรพิษและ
สัตว์ร้ายทั้งหลายแล้ว ยังสามารถป้องกันอันตรายจากยาพิษทั้งหลาย
ได้ด้วย

ชั้นตรีตร

วิรูปักเขติ เม เมตตัง	เมตตัง เอรापะเถติ เม
ฉัพพยาปุตเตติ เม เมตตัง	เมตตัง กัณหาโคตะมะเถติ จะ
อะปาทะเถติ เม เมตตัง	เมตตัง ทิปาทะเถติ เม
จะตุปะปะเทติ เม เมตตัง	เมตตัง พะหุปะปะเทติ เม
มา มัง อะปาทะโก หิงสิ	มา มัง หิงสิ ทิปาทะโก
มา มัง จะตุปะปะโท หิงสิ	มา มัง หิงสิ พะหุปะปะโท
สัพเพ สัตตา สัพเพ ปาณา	สัพเพ ภูตา จะ เภวะลา
สัพเพ ภัทธานิ ปีสสันตุ	มา กิณฺจิ ปาปะมาคะมา

อัปปะมาโณ พุทโธ, อัปปะมาโณ ทัมโม, อัปปะมาโณ สังโฆ,
ปะมาณะวันตานิ สิริงสะปานิ, อะหิ วิจฉิกา สะตะปะที อุณณานาภี
สระระพุ มุสิกา, กะตา เม รักษา กะตา เม ประริตตา, ปะฎีกะมันตุ
ภูตานิ, โสหัง นะโม ภาคะวะโต, นะโม สัตตันนัง สัมมาสัมพุทธานัง ฯ

คำแปล

ความเป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกุลวิรูปักข์,
ความเป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกุลเอราบถ, ความ
เป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกุลฉัพยาบุตร, ความ
เป็นมิตรของเรา จงมีกับพญานาคทั้งหลาย สกุลกัณหาโคตมกะ, ความ
เป็นมิตรของเรา จงมีกับสัตว์ทั้งหลายที่มี ๔ เท้า, ความเป็นมิตรของ
เรา จงมีกับสัตว์ที่มีเท้ามาก, สัตว์ไม่มีเท้าอย่าเบียดเบียนเรา สัตว์
๒ เท้า อย่าเบียดเบียนเรา สัตว์ ๔ เท้า อย่าเบียดเบียนเรา สัตว์มาก
เท้าอย่าเบียดเบียนเรา ขอสรรพสัตว์มีชีวิตทั้งหลายที่เกิดมาทั้งหมด
จนสิ้นเชิง จงเห็นซึ่งความเจริญทั้งหลายทั้งปวงเกิด โทษลามก
อย่าได้มาถึงแล้วแก่สัตว์เหล่านั้น

พระพุทธเจ้าทรงพระคุณสุดที่จะประมาณได้ พระธรรมมี
พระคุณสุดที่จะประมาณได้ พระสงฆ์ก็มีพระคุณสุดที่จะประมาณได้

แต่สัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย เช่น งู แมงป่อง ตะขาบ แมงมุม
ตุ๊กแก หนู ยังมีประมาณกำหนดได้

ข้าพเจ้าได้ทำการรักษาแล้ว ได้ทำการป้องกันแล้ว ขอสัตว์
ทั้งหลายจงหลีกเลี่ยงไปเสียเถิด ข้าพเจ้าขอนอบน้อมแด่พระผู้มีพระภาคเจ้า
ขอความนอบน้อมแด่พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ๗ พระองค์ ฯ

บทเมตตานิสังสตุตปาฐะ

เมตตานิสังสตุตปาฐะ กล่าวถึงอานิสงส์ของการเจริญเมตตา
ว่ามีทั้งสิ้น ๑๑ ประการ กล่าวคือ หลับก็เป็นสุข, ตื่นก็เป็นสุข, ไม่ฝัน
เห็นสิ่งลามก, เป็นที่รักของมนุษย์, เป็นที่รักของอมมนุษย์, เทวดาย่อม
รักษา, ไฟ ยาพิษ หรือศัสตราไม่กล้ากราย, จิตย่อมตั้งมั่นโดยรวดเร็ว,
สีหน้าย่อมผ่องใส, เป็นผู้ไม่หลงใหลเมื่อจะตาย, เมื่อยังไม่ถึงพระนิพพาน
ย่อมไปบังเกิดในพรหมโลก

เมตตานิสั่งสวดปาฐะ

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยัง ภาคะวา, สวัตถิยัง วิหะระติ,
เชตะวะเน อะนาถะปิณฑิกัสสะ อาราเม ฯ ตัตถะ โข ภาคะวา
ภิกขุ อามันเตสิ ภิกขะโวติ ฯ ภาทันเตติ เต ภิกขุ ภาคะวะโต
ปัจจัสโสสุง ฯ ภาคะวา เอตะทะโวจะ ฯ เมตตายะ ภิกขะเว
เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ พะหุลีกะตายะ, ยานีกะตายะ
วัตถุกะตายะ อะนุกุฐิตายะ ปะริจิตายะ สุสะมารัทธายะ,
เอกาทะसानิสังสา ปาฎิกังขา ฯ กะตะเม เอกาทะสะ ฯ สุขัง สุปะติ ฯ
สุขัง ปะฏิพุชณะติ ฯ นะ ปาปะกัง สุปินัง ปัสสะติ ฯ มะนุสสานัง
ปิโย โหติ ฯ อะมะนุสสานัง ปิโย โหติ ฯ เทวะตา รักษันติ ฯ
นาสสะ อัคคิ วา วิสัง วา สัตถัง วา กะมะติ ฯ ตุวะภูง์ จิตตัง
สะมาธิยะติ ฯ มุขะวันโณ วิปะสัฑะติ ฯ อะสัมมุพโห กาลัง
กะโรติ ฯ อุตตะริง อัมปะฏิวิชฌันโต ภัรรหะมะโลกุปะโค โหติ ฯ
เมตตายะ ภิกขะเว เจโตวิมุตติยา อาเสวิตายะ ภาวิตายะ
พะหุลีกะตายะ, ยานีกะตายะ วัตถุกะตายะ อะนุกุฐิตายะ
ปะริจิตายะ สุสะมารัทธายะ, อิเม เอกาทะसानิสังสา ปาฎิกังขาติ ฯ
อิทมะโวจะ ภาคะวา ฯ อัตตะมะนา เต ภิกขุ ภาคะวะโต
ภาสิตัง, อะภินันทุนติ ฯ

คำแปล

ข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้สดับมาอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้า ประทับอยู่ที่พระอาราม สร้างถวายโดย อนาถบิณฑิกมหาเศรษฐี ชื่อเซตวัน ใกล้เมืองสาวัตถี ครั้งนั้น พระผู้มีพระภาคเจ้าตรัสเรียกภิกษุทั้งหลายมาเข้าเฝ้า เมื่อภิกษุทั้งหลายรับทราบ ได้เข้าเฝ้า พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสพระสูตรนี้ว่า

ดูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่อเมตตาเจโตวิมุติ อันบุคคลเสพแล้ว เจริญแล้ว ทำให้มากแล้ว ทำให้เป็นดุจยาน ทำให้เป็นที่ตั้ง ให้ตั้งมั่น โดยลำดับ สิ้นสมมติแล้ว บรรารภด้วยดีแล้ว พึงหวังอานิสงส์ ๑๑ ประการ ๑๑ ประการเป็นไฉน คือ ย่อมหลับเป็นสุข ๑ ย่อมตื่นเป็นสุข ๑ ย่อมไม่ฝันลามก ๑ ย่อมเป็นที่รักแห่งมนุษย์ทั้งหลาย ๑ ย่อมเป็นที่รักแห่ง อมนุษย์ทั้งหลาย ๑ เทวดาทั้งหลายย่อมรักษา ๑ ไฟ ยาพิษหรือ ศาสตร์ยา่อมไม่กล้ากรายได้ ๑ จิตย่อมตั้งมั่นโดยรวดเร็ว ๑ สิ้นน้ำ ย่อมผ่องใส ๑ เป็นผู้ไม่หลงใหลทำกาละ ๑ เมื่อไม่แทงตลอดคุณอันยิ่ง ย่อมเป็นผู้เข้าถึงพรหมโลก ๑ ดูกรภิกษุทั้งหลาย เมื่อเมตตาเจโตวิมุติ อันบุคคลเสพแล้ว เจริญแล้ว ทำให้มากแล้ว ทำให้เป็นดุจยาน ทำให้เป็นที่ตั้ง ให้ตั้งมั่นโดยลำดับ สิ้นสมมติแล้ว บรรารภด้วยดีแล้ว พึงหวัง อานิสงส์ ๑๑ ประการนี้แล ฯ

พระผู้มีพระภาคเจ้าได้ตรัสพระสูตรนี้ดังนี้แล้ว ภิกษุทั้งหลาย เหล่านั้นได้มีใจปลาบปลื้มชื่นชมภาสิตของพระผู้มีพระภาคเจ้า แล้วแล ฯ

บทโมรปริตร

โมรปริตร คือปริตรที่นกยูงทองโพธิสัตว์สาธยายเป็นประจำ กล่าวถึงคุณของพระพุทธเจ้าแล้วน้อมพระพุทธคุณมาพิทักษ์คุ้มครอง ให้มีความสุขสวัสดิ มีประวัติตำนานความเป็นมาว่าสมัยหนึ่ง ครั้งพระบรมศาสดา เสวยพระชาติเป็นนกยูงทองโพธิสัตว์ อาศัยอยู่บนเขา ไกลป่าหิมพานต์ ในครั้งนั้น ก่อนจะบินไปหาอาหารในตอนเช้า นกยูงทองพระโพธิสัตว์จะบินขึ้นไปจับบนยอดภูเขามองดูพระอาทิตย์ที่กำลังขึ้น แล้วสาธยายพระปริตรนมัสการพระอาทิตย์ โดยร่ายมนต์สาธยายสองคาถาแรกว่า อุเทตะยัญจักขุมา เป็นต้น และนอบน้อมบูชาพระพุทธเจ้าทั้งหลายที่เสด็จดับขันธปรินิพพานแล้ว พร้อมทั้งระลึกถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าเหล่านั้นด้วย แล้วจึงบินออกไปหาอาหาร

โมรปริตร

อุเทตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวีปะภาโส
ตั้ง ตั้ง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวีปะภาสัง
ตะยัชชะ คุดตา วิหะเรมุ ทิวะสัง
เย พ็ร่าหัมมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัตถวา โมโร จะระติ เอสะนา ฯ

อะเปตะยัญจักขุมา เอกะราชา
หะริสสะวัณโณ ปะฐะวีปะภาโส
ตั้ง ตั้ง นะมัสสามิ หะริสสะวัณณัง ปะฐะวีปะภาสัง
ตะยัชชะ คุดตา วิหะเรมุ รัตติง
เย พ็ร่าหัมมะณา เวทะคุ สัพพะธัมเม
เต เม นะโม เต จะ มัง ปาละยันตุ
นะมัตถุ พุทธานัง นะมัตถุ โพธิยา
นะโม วิมุตตานัง นะโม วิมุตติยา
อิมัง โส ปะริตตัง กัตถวา โมโร วาสะมะกัปปะยิตี ฯ

คำแปล

พระอาทิตย์ซึ่งเป็นดวงตาของโลก เป็นเอกราชผู้ยิ่งใหญ่ (ในจักรวาล) นี้ มีรัศมีสีทองอุทัยโผล่ขึ้นมาสอดส่องปฐพีให้สว่างอยู่ ข้าพเจ้าขอมัสการพระอาทิตย์ ซึ่งมีรัศมีสีทองสอดส่องปฐพีให้สว่างอยู่นั้น ในวันที่ ข้าพเจ้าทั้งหลายได้รับการคุ้มครองจากท่านผู้เป็นพระอาทิตย์นั้นแล้วพึงอยู่เป็นสุขตลอดวัน

พระพุทธรเจ้าเหล่าใดทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระพุทธรเจ้าเหล่านั้น ขอพระพุทธรเจ้าเหล่านั้นจงคุ้มครองข้าพเจ้า ขอนอบน้อมแต่พระพุทธรเจ้าทั้งหลาย ขอนอบน้อมแต่พระโพธิญาณ ขอนอบน้อมแต่เหล่าท่านผู้หลุดพ้นแล้ว ขอนอบน้อมแต่วิมุตติธรรม

นกยูงโพธิสัตว์นั้นครั้นสาธยายพระปริตรอย่างนี้แล้ว จึงออกแสวงหาอาหาร

พระอาทิตย์ซึ่งเป็นดวงตาของโลก เป็นเอกราชผู้ยิ่งใหญ่ (ในจักรวาล) นี้ มีรัศมีสีทองสอดส่องปฐพีให้สว่าง กำลังอัสดงคต ข้าพเจ้าขอมัสการพระอาทิตย์ ซึ่งมีรัศมีสีทองสอดส่องปฐพีให้สว่างนั้น ในวันที่ ข้าพเจ้าทั้งหลายได้รับการคุ้มครองจากท่านผู้เป็นพระอาทิตย์นั้น แล้วพึงอยู่เป็นสุขตลอดราตรี

พระพุทธรเจ้าเหล่าใดทรงรู้แจ้งธรรมทั้งปวง ข้าพเจ้าขอนอบน้อมพระพุทธรเจ้าเหล่านั้น ขอพระพุทธรเจ้าเหล่านั้นจงคุ้มครอง

ข้าพเจ้า ขอนอบน้อมแด่พระพุทธเจ้าทั้งหลาย ขอนอบน้อมแด่
พระโพธิญาณ ขอนอบน้อมแด่เหล่าท่านผู้หลุดพ้นแล้ว ขอนอบน้อม
แด่วิมุตติธรรม

นกยูงโพธิสัตว์นั้นครั้งสาธยายพระปริตรอย่างนี้แล้ว จึงนอน
พักผ่อนฉะนี้แล.

บทจันทปริตตปาฐะ

จันทปริตตปาฐะ เป็นการประกาศขอให้พระพุทธองค์ทรง
เป็นที่พึ่ง แล้วย่อมรอดพ้นจากภัยอันตรายทั้งปวง ผู้ปองร้ายจักแพ้พ่าย
ไป ดุจจันทิมเทวบุตรผู้ประกาศว่าพระสัมมาสัมพุทธเจ้าทรงเป็นที่พึ่ง
จึงได้พ้นภัยจากอสุนทรานู ด้วยพระพุทธานุภาพ

คำแปล

อันข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้สดับมาแล้วอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในพระวิหารเชตวัน อารามที่อนาถปิณฑิกคฤหบดีสร้างถวายใกล้เมืองสาวัตถี โดยสมัยนั้นแล จันทิมเทวบุตรถูกอสุรินทรากูเข้าจับแล้ว ครั้งนั้น จันทิมเทวบุตรระลึกถึงพระผู้มีพระภาคเจ้า ได้ภาชิตคาถานี้ในเวลานั้นว่า

“ข้าแต่พระพุทธเจ้า ผู้แก้แล้วกล้า ขอความนอบน้อมจงมีแด่ พระองค์ พระองค์เป็นผู้หลุดพ้นแล้วในธรรมทั้งปวง ข้าพระองค์ถึง เฉพาะแล้ว ซึ่งฐานะอันคับขัน ขอพระองค์จงเป็นที่พึ่งแห่งข้า พระองค์นั้น ๆ”

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาค ทรงปรารภจันทิมเทวบุตรได้ตรัส กะอสุรินทรากูด้วยคาถาว่า

“จันทิมเทวบุตร ถึงตถาคตผู้เป็นพระอรหันต์ ว่าเป็นที่พึ่ง คูกรราหู ท่านจงปล่อยจันทิมเทวบุตร พระพุทธเจ้าทั้งหลายเป็น ผู้อนุเคราะห์แก่โลก ๆ”

ลำดับนั้นอสุรินทรากู ปล่อยจันทิมเทวบุตรแล้ว มีรูปอัน กระหืดกระหอบ เข้าไปหาอสุรินทเวปจิตติถึงที่อยู่ ครั้นแล้วก็เป็นผู้เศร้าสลด เกิดขนลุกชูชัน ได้ยินอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ๆ อสุรินทเวปจิตติ ได้กล่าวกะอสุรินทรากู ผู้ยินอยู่ ณ ที่ควร ส่วนข้างหนึ่ง ด้วยคาถาว่า

“ดูกรราหู ทำไมหนอ ท่านจึงกระหืดกระหอบปล่อย
พระจันทร์เสีย ทำไมหนอ ท่านจึงมีรูปเศร่ำสลด มายืนกลัวอยู่ ฯ”

อสุรินทรากล่าวว่า

“ข้าพเจ้าถูกขบด้วยคาถาของพระพุทธรเจ้า หากข้าพเจ้า
ไม่พึงปล่อยจันทิมเทวบุตร ศีรษะของข้าพเจ้าพึงแตกเจ็ดเสี่ยง มีชีวิต
อยู่ ก็ไม่พึงได้รับความสุข ฯ”

บทสุริยปริตตปาฐะ

สุริยปริตตปาฐะ เป็นการประกาศขอให้พระพุทธรองค์ทรง
เป็นที่พึ่ง แล้วย่อมรอดพ้นจากภัยอันตรายทั้งปวง ผู้ปองร้ายจักแพ้พ่าย
ไป ดุจสุริยเทวบุตรผู้ประกาศว่าพระสัมมาสัมพุทธรเจ้าทรงเป็นที่พึ่ง
จึงได้พ้นภัยจากอสุรินทรราหู ด้วยพระพุทธานุภาพ

สุริยปริตตปาฐะ

เอวัมเม สุตัง ฯ เอกัง สมะยะยัง ภาวะะวา, สāvāḍḍiyāṅ viḥararattī,
เซตตะวะเน อะนāถะปิณทิกัสสะ, อารāเม ฯ เตนะ โข ปะนะ สมะยะเยะ
สุริโย เทวะปุตโต ราหุณา อะสุรินเทนะ คหิตโต โทติ ฯ อะถะโข สุริโย
เทวะปุตโต ภาวะะวันตัง สะระมาโน ตายัง เวลāยัง อิมัง คāถัง อะภāสิ

นะโม เต พุททะวīรītถุ

วิปะมุตโตสิ สัพพะธิ

สัมพาธะปะภูปีนโนส്മิ

ตัสสะ เม สะระณัง ภาวะะติ ฯ

อะถะโข ภาวะะวา สุริยยัง เทวะปุตตัง อāรพพะ ราหุṅ อะสุรินทัง
คāถายะ อັชฉะภāสิ

ตตะถาคะตัง อะระหันตัง

สุริโย สะระณัง คะโต

ราหุ สุริยยัง ปะมุญจัสสุ

พุทธา โลกāนุกัมปะกา ฯ

โย อันธะกาเร ตมสī ปะภังกะโร

เวโรจะโน มัถตะลī อุกคะเตโซ

มา ราหุ คิลī จะระมันตะลิกเข

ปะชัง มะมะ ราหุ ปะมุญจะ สุริยันติ ฯ

อะถะโข ราหุ อะสุรินโท สุริยยัง เทวะปุตตัง มุญจītวา ตะระมานะรูป
เยนะ เวปะจิตติ อะสุรินโท เตนุปะสังกะมิ อูปะสังกะมītวา สังวิคโค
โลมะหังกุฐะชาโต เอกะมันตัง อັฐฐāสิ ฯ เอกะมันตัง ฐิตัง โข ราหุṅ
เวปะจิตติ อะสุรินโท คāถายะ อັชฉะภāสิ

กิณนุ สันตะระมาโน วะ
สังวิคคะรูปุ อาคัมมะ
สัตตะธา เม ฉะเล มุทธา
พุทธะคาถาภิกิโตมทิ

ราหู สุริยััง ปะมูญจะสิ
กิณนุ ภีโต วะ ติฏฐะสีติ ฯ
ชีวันโต นะ สุขัง ละเภ
โน เจ มุญเจยยะ สุริยันติ ฯ

คำแปล

อันข้าพเจ้า (พระอานนทเถระ) ได้สดับมาแล้วอย่างนี้ สมัยหนึ่ง พระผู้มีพระภาคเจ้าประทับอยู่ในพระวิหารเชตวัน อาราม ที่อนาถปิณฑิกกฤหบดีสร้างถวายใกล้เมืองสาวัตถี ก็โดยสมัยนั้น สุริยเทวบุตร ถูกอสุรินทราหูเข้าจับแล้ว ครั้งนั้น สุริยเทวบุตร ระลึกถึงพระผู้มีพระภาค ได้กล่าวคาถานี้ในเวลานั้นว่า

“ข้าแต่พระพุทเจ้า ผู้แก้แล้วกล้า ขอความนอบน้อมจงมีแด่พระองค์ พระองค์เป็นผู้หลุดพ้นแล้วในธรรมทั้งปวง ข้าพระองค์ถึงเฉพาะแล้วซึ่งฐานะอันคับขัน ขอพระองค์จงเป็นที่พึ่งแห่งข้าพระองค์ นั้น ฯ”

ลำดับนั้น พระผู้มีพระภาคทรงปรารภสุริยเทวบุตรได้ตรัส กะอสุรินทราหูด้วยพระคาถาว่า

“สุริยเทวบุตร ถึงตถาคตผู้เป็นพระอรหันต์ ว่าเป็นที่พึ่ง ดูกรราหู ท่านจงปล่อยสุริยะ พระพุทเจ้าทั้งหลาย เป็นผู้อนุเคราะห์แก่โลก สุริยะใดเป็นผู้ส่องแสง กระทำความสว่างในที่มืดมิด มีสัญญาณ

เป็นวงกลม มีเดชสูง ดูกรราหู ท่านอย่ากลืนกินสุริยะนั้น ผู้เที่ยวไป
ในอากาศ ดูกรราหู ท่านจงปล่อยสุริยะ ผู้เป็นบุตรของเรา ฯ”

ลำดับนั้น อสุรินทราหู ปล่อยสุริยะเทวบุตรแล้ว มีรูปอัน
กระหืดกระหอบ เข้าไปหาอสุรินทเวปจิตติถึงที่อยู่ ครั้นแล้วก็เป็นผู้
เศร้ำสลัด เกิดขนลุกชูชัน ได้ยืนอยู่ ณ ที่ควรส่วนข้างหนึ่ง ฯ

อสุรินทเวปจิตติ ได้กล่าวกะอสุรินทราหู ผู้ยืนอยู่ ณ ที่ควร
ส่วนข้างหนึ่ง ด้วยคาถาว่า

“ดูกรราหู ทำไมหนอ ท่านจึงกระหืดกระหอบ ปล่อย
พระสุริยะเสีย ทำไมหนอ ท่านจึงมีรูปเศร้ำสลัด มายืนกลัวอยู่ ฯ”

อสุรินทราหู กล่าวว่า

“ข้าพเจ้าถูกขับด้วยคาถาของพระพุทธเจ้า ถ้าข้าพเจ้าไม่ฟัง
ปล่อยพระสุริยะ ศีรษะของข้าพเจ้าพึงแตกเจ็ดเสี่ยง มีชีวิตอยู่ ก็ไม่
พึงได้รับความสุข ฯ”

บทวิภูฏกปริตร

วิภูฏกปริตร เป็นเรื่องราวในอดีตชาติของพระพุทธองค์ เมื่อครั้งถือกำเนิดเป็นลูกนกคุ้ม แล้วทำปริตรป้องกันตนเองจาก ไฟป่า ปรากฏอยู่ในพระสุตตันตปิฎก จรียาปิฎก และวิภูฏกชาดก อรรถกถาชาดก

วิภูฏกปริตร เป็นพระปริตรที่กล่าวอ้างคุณ คือศีล สมาธิ ปัญญา วิมุตติ วิมุตติญาณทัสสนะ และสังขะ ของพระพุทธเจ้า ในอดีตทั้งหลาย แล้วน้อมเอาพระพุทธรูปดังกล่าว มาบังเกิดเป็น อานุภาพ ปกป้องคุ้มครองอันตรายอันจะเกิดจากไฟทั้งหลาย ให้เกิด ความสุขสวัสดิ์แก่ชีวิต การสวดคาถานี้ ก็เพื่อเป็นการป้องกัน อันตรายอันเกิดจากไฟ (ป้องกันอัคคีภัย) และเหตุเดือดร้อนวุ่นวาย นานาประการ ให้เกิดความร่มเย็นเป็นสุข

วิภวภูกปริตร

อติโลก สีละकुณ
เตนะ สัจเจนะ กาทามิ
อาวชชิต์วา ธัมมะพะลัง
สัจจะพะละมะวัสสาเย
สันติ ปักขา อะปัตตะนา
มาตา पिता जे निकञ्जता
सहस सज्जे गते मय्हं
वञ्जेलि सोषेसस गेरिसानि
सज्जेने मे समो नत्ति

สัจจัง โสเจยยะนุททะยา
สัจจะกิริยะมะนุตตะรัง
सरित्त्वा पुपพะगे चिने
สัจจะกิริยะมะกาสะหัง
สันติ ปาทา อะวัญจะนา
ชาตะเวทะ ปะภูกิกะมะ
มะหาปัชชะลิตो लिषि
उत्तेगं पित्त्वा येठा लिषि
ऐसा मे सज्जेपारะमिति १

คำแปล

คุณคือศีล สัจจะ ชีวิตที่สะอาด และความเอื้ออาทร มีอยู่ใน
โลก ด้วยความสัตย์นั้น ข้าพเจ้า จักกระทำสัจกิริยาอย่างยอดเยี่ยม
ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกถึงพลาณภาพแห่งพระสัทธรรม น้อมรำลึกถึง
พระพุทธเจ้า ผู้ทรงพิชิตมารในอดีต ยึดมั่นในกำลังแห่งสัจจะที่
ข้าพเจ้ามีอยู่ จึงขอทำสัจกิริยา ว่า

ปีกทั้งสองข้างของข้าพเจ้า มีอยู่ แต่ก็ยังไม่แข็งแรงพอที่จะ
บินได้ เท้าทั้งสองข้างของข้าพเจ้า มีอยู่ แต่ก็ยังไม่แข็งแรงพอที่จะ

เดินได้ พ่อแม่ก็พากันบินหนีไฟออกไปเสียแล้ว พระเพลิงเอย ขอท่าน
จงดับเสียเถิด

พร้อมกับเมื่อข้าพเจ้ากระทำสักงิรียา เปลวเพลิงที่ลุกโชน
รุ่งโรจน์ใหญ่หลวงนัก ก็กลับเว้นที่ไว้ ๑๖ กรีส เหมือนเปลวไฟตกถึง
น้ำแล้วมอดดับ ฉะนั้น

ไม่มีผู้ใดเสมอด้วยสักงิจะของข้าพเจ้า นี่คือสักงิขารมีของ
ข้าพเจ้า ฯ

บทอนุสรณปาฐะ

บทอดีตปิ โส เป็นเนื้อความส่วนหนึ่งในรัชคคสูตร ว่าด้วย
อานุภาพแห่งการน้อมระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย คือพระพุทธรุณ
พระธรรมคุณ พระสังฆคุณ ให้เกิดกำลังใจในการเผชิญปัญหาและ
อุปสรรคนานาประการ โดยพระพุทธรงค์ทรงนำเรื่องการทำสงคราม
ระหว่างเทพกับอสูรมาเป็นข้อเปรียบเทียบ เพื่อเตือนให้พระภิกษุ
ผู้ไปทำความเพียรอยู่ตามป่าเขาลำเนาไพรอันเงียบสงัด ห่างไกลจาก
ผู้คนสัญจรไปมา การอยู่ท่ามกลางป่ากว้างดงลึก ของพระภิกษุผู้เป็น
ปุถุชนเช่นนั้น ย่อมจะก่อให้เกิดความหวาดกลัวจนพองสยองเกล้า
เมื่อเกิดความรู้สึกหวาดกลัว พระพุทธรงค์ ทรงแนะนำให้พระภิกษุ
ระลึกถึงธง คือ พระพุทธรุณ พระธรรมคุณ หรือพระสังฆคุณ ก็
จะสามารถข่มใจระงับความหวาดกลัว บำเพ็ญเพียรต่อไปได้

อนุสรณปาฐะ

อิตปิ โส ภาคะวา อระหัง สัมมาสัมพุทธโธ, วิชชา-
จะระณะสัมปันโน สุคะโต โลกะวิทู, อเนตตะโร ปุริสัทธัมมะสาระถิ,
สัจฉา เทวะมะนุสสานัง, พุทโธ ภาคะวาติ ฯ

ส้วากขาโต ภาคะวะตา ธัมโม, สันติภูจ्ฌโก อะกาลโก,
เอหิปปัสสิโก, โอปะนะยิโก, ปัจจัตตัง เวทิตัพโพ วิญญูหิติ ฯ (อ่านว่า
วิญญูหิติ)

สุปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, อุชุปะฏิปันโน
ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ญายะปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
สามิจิปะฏิปันโน ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ, ยะทิทัง จัตตาริ
ปุริสะยุดานิ อัญญะ ปุริสะปุคคะลา, เอสะ ภาคะวะโต สาวะกะสังโฆ,
อาหุเนยโย, ปาหุเนยโย, ทักขิเนยโย, อัญชะลิกะระณียะ, อเนตตะรัง
ปุญญักเขตตัง โลกัสสาติ ฯ

คำแปล

เพราะเหตุอย่างนี้ๆ พระผู้มีพระภาคเจ้านั้น เป็นผู้ไกลจาก
กิเลส ตรัสรู้ชอบได้โดยพระองค์เอง ทรงถึงพร้อมด้วยวิชาและ
จรรยา เสด็จไปดีแล้ว ทรงรู้โลกอย่างแจ่มแจ้ง สามารถฝึกบุรุษที่
สมควรฝึกได้ อย่างไม่มีใครยิ่งกว่า ทรงเป็นครูของเหล่าเทวดาและ

มนุษย์ทั้งหลาย เป็นผู้รู้ ผู้ตื่น ผู้เบิกบานด้วยธรรม ทรงมีความ
สามารถในการจำแนกธรรมสั่งสอนสัตว์ ฯ

พระธรรม เป็นธรรมที่พระผู้มีพระภาคเจ้า ตรัสไว้ดีแล้ว
ผู้ศึกษา และปฏิบัติพึงเห็นได้ด้วยตนเอง เป็นสิ่งที่ปฏิบัติได้ และให้
ผลได้ไม่จำกัดกาล สามารถแนะนำผู้อื่นให้มาพิสูจน์ได้ว่า “ท่านจงมา
ดูเถิด” ควรน้อมนำเข้ามาไว้ในตัว ผู้รู้ก็รู้ได้เฉพาะตน ฯ

พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ปฏิบัติดีแล้ว ปฏิบัติ
ตรงแล้ว ปฏิบัติเพื่อรู้ธรรมเป็นเครื่องออกจากทุกข์ ปฏิบัติเหมาะสม
ได้แก่ บุคคลเหล่านี้คือ คู่แห่งบุรุษ ๔ คู่ นับเรียงลำดับได้ ๘ ท่าน
นั่นแหละ พระสงฆ์สาวกของพระผู้มีพระภาคเจ้า ซึ่งเป็นผู้ควรแก่
สักการะที่เขาน้อมนำมาบูชา ควรแก่สักการะที่เขาเตรียมไว้ต้อนรับ
ควรรับทักษิณาทาน เป็นผู้ที่บุคคลทั่วไปควรให้ความเคารพ เป็น
เนืองนาบุญของโลก ไม่มีนาบุญอื่นยิ่งกว่า ฯ

บทอาฏานาถิยปริตร

อาฏานาถิยปริตร เป็นปริตรที่ท้าวจาดุมมหาราช ผูกขึ้นที่อาฏานาถานคร อันเป็นหนึ่งในจำนวนเทพนคร ๑๑ แห่ง ที่ถูกนิรมิตขึ้น ในอากาศ ของเหล่าเทวดาในสวรรค์ชั้นจาดุมมหาราชิกา พระปริตรนี้ จึงถูกเรียกว่า อาฏานาถิยปริตร ตามชื่อเทพนครที่ผูกขึ้นนั้น

อาฏานาถิยปริตรนี้ เป็นคาถาที่ท้าวจาดุมมหาราช ผูกขึ้นเพื่อใช้เป็นเครื่องป้องกันเหล่าอมนุษย์บางพวก ที่ไม่หวังดีต่อพระสงฆ์สาวกของพระพุทธองค์ ที่ไปบำเพ็ญสมณธรรมอยู่ตามป่าเขา ลำเนาไพร เมื่อไม่มีอะไรป้องกันเหล่าอมนุษย์ที่ไม่เลื่อมใส ก็จะมาบงกช เบียดเบียน ทำให้เกิดความลำบาก ท้าวมหาราชจึงได้แสดงเครื่องป้องกันรักษาชื่อ อาฏานาถิยรักษ์ นี้ไว้

อาฏานาถิยรักษ์นี้ มีอนุภาพ ๒ ประการ คือ (๑) มีอนุภาพในการทำให้อมนุษย์ที่ไม่เลื่อมใส ให้เกิดความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา (๒) มีอนุภาพในการคุ้มครองป้องกันไม่ให้อมนุษย์ที่ไม่เลื่อมใส จับต้องสิ่งสูง เบียดเบียน ประทุษร้าย ทำให้ได้รับความลำบากเดือดร้อน

สำหรับอาฏานาถิยปริตร ที่พระสงฆ์ใช้สวดในปัจจุบันเป็นบทย่อที่บูรพาจารย์ได้นำเอาคาถานมัสการพระพุทธเจ้าในอดีต

ที่ท้าวเวสสุวรรณ แสดงไว้เฉพาะพระพักตร์พระพุทธองค์ มาอ้างเป็น
สักกิริยา ให้เกิดเป็นอานุภาพในการคุ้มครอง ป้องกัน รักษา ตาม
คำของท้าวจตุโลกบาล ถ้าอมนุษย์ตนใด เบียดเบียนผู้ที่เจริญ
อาภานาถิยปริตรให้ได้รับความลำบาก อมนุษย์ตนนั้น ก็จะได้รับ
การลงโทษ จากเหล่าเทพทั้งหลาย

อาภานาถิยปริตร

วิปัสสิสสะ นะมัตถุ
สิขิสสะปิ นะมัตถุ
เวสสะภุสสะ นะมัตถุ
นะมัตถุ กะกุสันธัสสะ
โกนาคะมะนัสสะ นะมัตถุ
กัสสะปัสสะ นะมัตถุ
อังกีระสัสสะ นะมัตถุ
โย อิมัง ธัมมะมะเทเสสิ
เย จาปิ นิพพุตา โลก
เต ชะนา อะปิสุณา
หิตัง เทวะมะนุสสานัง
วิชาจะระณะสัมปันนัง
วิชาจะระณะสัมปันนัง

จักขุมันตัสสะ สิริมะโต
สัพพะภูตานุกัมปิโน
นันทะกัสสะ ตะปัสสิโน
มาระเสนปปะมัททิโน
พรัหมะณัสสะ วุสิมะโต
วิปะมุตตัสสะ สัพพะธิ
สัักยะปุตตัสสะ สิริมะโต
สัพพะทุกขาปะนุทะนัง
ยะถาภูตัง วิปัสสิสุง
มะหันตา วีตะสาระทา
ยัง นะมัสสันติ โคตะมัง
มะหันตัง วีตะสาระทัง
พุทธัง วันทามะ โคตะมันติ ฯ

คำแปล

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **วิปัสสี** ผู้มี
พระปัญญาจักขุ ผู้ทรงพระสิริ

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **ลิจฉิ** ผู้ทรง
อนุเคราะห์แก่สัตว์ทั้งปวง

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **เวสสภู** ผู้ทรง
ชำระล้างกิเลสแล้ว ทรงมีความเพียรเป็นเครื่องแผดเผากิเลส

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **กกุสันธะ** ผู้ทรง
ย้ายปัญามาร และเหล่าเสนามารได้แล้ว

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **โกนาคมณะ** ผู้ทรง
ละบาปได้แล้ว ทรงสิ้นสุดการประพฤติพรหมจรรย์แล้ว

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **กัสสปะ** ผู้ทรง
พ้นจากกิเลสทั้งปวง

ขอนอบน้อม แต่พระพุทธเจ้าพระนามว่า **อังคีรส** โอรสแห่ง
ศากยราช ผู้ทรงพระสิริ ทรงแสดงธรรม เพื่อบรรเทาทุกข์ทั้งปวงนี้

อนึ่ง พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่าใด ที่ดับกิเลสแล้วในโลก
เห็นแจ้งธรรมตามความเป็นจริง พระพุทธเจ้าทั้งหลายเหล่านั้น หามี
วาจาต่อเสียดไม่ เป็นผู้มึนคุณอันยิ่งใหญ่ ปราศจากความครั่นคร้าม

เทพยดาและมนุษย์ทั้งหลายนอบน้อมอยู่ ซึ่งพระพุทธเจ้า
พระองค์ใด ผู้เป็นโคตมโคตร ผู้ทรงเกื้อกูลแก่เทวดาและมนุษย์

ทั้งหลาย ทรงถึงพร้อมด้วยวิชาและจรณะ ผู้ทรงคุณอันยิ่งใหญ่
ทรงปราศจากความครั่นคร้าม ข้าพเจ้าทั้งหลาย ขอนมัสการ
พระพุทธเจ้าพระองค์นั้น ผู้โคตมโคตร ผู้ถึงพร้อมแล้วด้วยวิชา
และจรณะ ฯ

อังคฺลิมาลปริตร

ยะโตหัง ภะคินิ อะริยาเย ชาตียา ชาโต, นาภิขานามิ
สัจฺจิจจะ ปาณัง ชีวิตา โวโรเปตา ฯ เตนะ สัจฺเจนะ โสตถิ เต โทตฺ
โสตถิ คัพภัสสะ ฯ

บทโพชฌังคปริตร

โพชฌังคปริตร เป็นปริตรที่โบราณจารย์ นำเอาโพชฌังคสูตร ทั้ง ๓ สูตร คือ ๑. มหากัสสปโพชฌังคสูตร ๒. มหาโมคคัลลานโพชฌังคสูตร ๓. มหาจุนทโพชฌังคสูตร มาประพันธ์เป็นคาถา เรียกว่า โพชฌังคปริตร โดยน้อมเป็นสัจจกิริยา เพื่อให้ปราศจากโรคภัยไข้เจ็บเกิดเป็นความสุขสวัสดิ์

เนื้อหาโพชฌังคสูตรทั้ง ๓ นั้น กล่าวถึงหลักธรรมที่ทำให้พระพุทธองค์ตรัสรู้ ๗ ประการ คือ ๑. สติ ความระลึกได้ ๒. ธัมมวิจยะ การเลือกเฟ้นธรรม ๓. วิริยะ ความเพียร ๔. ปีติ ความอิ่มใจ ๕. ปัสสัทธิ ความสงบ ๖. สมาธิ ความตั้งใจมั่น ๗. อุเบกขา ความวางเฉย

โบราณจารย์ ได้นำเอาโพชฌังคสูตรทั้ง ๓ นี้ มาประพันธ์เป็นคาถาสำหรับเจริญภาวนา โดยอ้างเป็นสัจจกิริยา เพื่อให้พระปริตรเป็นธรรมโอสถ บังเกิดพุทธานุภาพ ขจัดโรคภัยไข้เจ็บให้อันตรธานหายไป เกิดเป็นความสุข สวัสดิ์ ภายหลังได้เกิดความนิยมว่า เมื่อเจ็บป่วย ไม่สบาย ก็จะสวดโพชฌังคปริตร ซึ่งเป็นทั้งโอสถ เป็นทั้งมนต์ เมื่อมีผู้หลักผู้ใหญ่ในบ้าน เจ็บป่วย เป็นไข้หนัก ก็จะนิมนต์พระสงฆ์มาสวดโพชฌังคปริตรให้ฟัง หรือไม่ลูกหลานก็จะสวดโพชฌังคปริตรให้ฟัง แม้ในงานทำบุญอายุ พระสงฆ์ก็จะสวด

พระปริตรบทนี้ เพื่อเป็นการคุ้มครอง ป้องกัน ไม่ให้เกิดโรคร้าย
ไข้เจ็บและให้มีอายุยืน ผู้ไม่ต้องการเจ็บป่วย และปรารถนา ความ
เป็นผู้มีอายุยืน โดยปราศจากโรคร้ายไข้เจ็บ จึงควรเจริญโพชฌังค-
ปริตรตามแบบอย่างพุทธสาวก

โพชฌังคปริตร

โพชฌังโค สติสังขาโต
วิริยมปิตปัสสทธิ-
สมาธูปกษะโพชฌังคา
มุนินา สัมมะทักขาตา
สังวัตตันติ อะภิญญาเย
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
เอกัสมิง สมะเย นาโถ
คิลานะ ทุกขิตะ ทิสัวา
เต จะ ตัง อะภินันท์ติว่า
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
เอกะทา อัมมะราชาปี
จุนทัตถะเรนนะ ตัญญะวะ

อัมมานัง วิจะโย ตะธา
โพชฌังคา จะ ตะธาปะเร
สัตเตเต สัพพะทัสสินา
ภาวิตา พะหุสิกะตา
นิพพานายะ จะ โพธิยา
โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
โมคคัลลานัญญะจะ กัสสะปัง
โพชฌังเค สัตตะ เทสะยิ
โรคา มุจจิงสุ ตังขะณ
โสตถิ เต โหตุ สัพพะทา ฯ
เคลัญญะนาภิปิโธ
ภะณาเปตังวะนะ สาทะรัง

สัมโมทิตฺวา จะ อาพาธา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
ปะทีนา เต จะ อาพาธา
มคฺคาหะตะกิเลสา ะ
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ

ตัมहा वृद्ध्यसि स्थानेऽसौ
सोऽस्ति ते होतुः सत्पथा ॥
दिग्दर्शनं मपि महेक्षणं
पतितानुपपत्तिरिममङ्ग
सोऽस्ति ते होतुः सत्पथा ॥

คำแปล

โพชฌงค์ ๗ ประการ คือ ๑. สติ ความระลึกได้ ๒. ฌมมวิจยะ การเลือกเฟ้นพิจารณาธรรม ๓. วิริยะ ความเพียร ๔. ปีติ ความอิ่มใจ ๕. ปัสสัทธิ ความสงบ ๖. สมาธิ ความตั้งใจมั่น ๗. อุเบกขา ความวางเฉยเหล่านี้ เป็นธรรมที่พระมุนีเจ้า ผู้ทรงเห็นธรรมทั้งปวง ตรัสไว้ชอบแล้ว บุคคล อบรมฝึกฝนให้มากแล้ว ย่อมเป็นไปเพื่อความรู้ยิ่ง เพื่อตรัสรู้ และเพื่อพระนิพพาน ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความ สวัสดิ์ จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

สมัยหนึ่ง พระโลกนาถเจ้าทอดพระเนตรเห็นพระโมคคัลลานะ และพระกัสสปะ อาพาธ ได้ความลำบาก จึงทรงแสดงโพชฌงค์ ๗ ประการ ให้ท่านทั้งสองฟัง ท่านทั้งสองต่างชื่นชม ยินดีพระธรรม เทศนานั้น แล้วกลับหายจากโรคทันที ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความ สวัสดิ์ จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

ครั้งหนึ่ง องค์พระธรรมราชาเอง ทรงพระประชวร รับสั่งให้
พระจุนทะเถระ กล่าวโพชฌงค์ ๗ ประการนั้น ถวายโดยเคารพ ทรง
บันเทิงพระทัยแล้ว หายจากพระประชวรนั้น ด้วยคำสัตย์นี้ ขอความ
สวัสดี จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ

แท้จริงแล้ว อาพาธเหล่านั้น ของท่านผู้ทรงคุณอันยิ่งใหญ่
ทั้ง ๓ อันตรธานไป ไม่กลับเป็นอีก เหมือนอริยมรรค กำจัดกิเลส
ลงราบแล้วไม่เกิดอีกเป็นธรรมดา ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอความ
สวัสดี จงมีแก่ท่าน ทุกเมื่อ ฯ

บทอภยปริตร

อภยปริตร เป็นคาถาแห่งการให้อภัยและอโหสิกรรมใน
เหตุการณ์ที่ทำให้เกิดความขัดแย้งในชีวิตและสังคม เนื้อหาของบท
อภยปริตรกล่าวถึงการตั้งจิตน้อมเอาอานุภาพแห่งคุณพระรัตนตรัย
ช่วยบำบัดปัดเป่าล้างร้าย อันเกิดจากสิ่งที่ไม่สบายใจ บาป
เคราะห์ฝืนร้ายและสิ่งอันเป็นอัปมงคลทั้งหลาย ทั้งปวง ให้พินาศไป

อภยปริตร

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโท
ปาปคคะโท ทุสสุปินัง อะกันตัง
พุทธานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโท
ปาปคคะโท ทุสสุปินัง อะกันตัง
ธัมมานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

ยันทุนนิมิตตัง อะวะมังคะลัญจะ
โย จามะนาโป สะกุนัสสะ สัทโท
ปาปคคะโท ทุสสุปินัง อะกันตัง
สังฆานุภาเวนะ วินาสะเมนตุ ฯ

คำแปล

ลางร้ายใด อัปมงคลใด เสียงนกที่น่าสะพรึงกลัวใด เคราะห์
ร้ายและฝันร้าย ที่ไม่น่าปรารถนาใด ด้วยพุทธานุภาพ ขอความ
เลวร้ายทั้งปวงนั้น จงพินาศไปสิ้น

ลางร้ายใด อัมมมงคลใด เสียงนกที่นำสะพรึงกลัวใด เคราะห์
ร้ายและฝันร้าย ที่ไม่น่าปรารถนาใด ด้วยธรรมานุภาพ ขอความ
เลวร้ายทั้งปวงนั้น จงพินาศไปสิ้น

ลางร้ายใด อัมมมงคลใด เสียงนกที่นำสะพรึงกลัวใด เคราะห์
ร้ายและฝันร้าย ที่ไม่น่าปรารถนาใด ด้วยสังฆานุภาพ ขอความ
เลวร้ายทั้งปวงนั้น จงพินาศไปสิ้น ฯ

บทสัkkัถ์ว่า

บทที่นี้ขอนำคุณพระรัตนตรัยเพื่อให้เกิดเป็นธรรมโอสถ
ขจัดทุกข์โศกโรคภัย

สัkkัถ์ว่า พุทธะระตะนัง

ทิตัง เทวะมะนุสสานัง

นัสสันตูปัททะวา สัพเพ

สัkkัถ์ว่า อัมมะระตะนัง

ปะริหาหุปะสะมะนัง

นัสสันตูปัททะวา สัพเพ

สัkkัถ์ว่า สังขะระตะนัง

อาหุเนยยัง ปาหุเนยยัง

นัสสันตูปัททะวา สัพเพ

โอสะถัง อุตตะมัง ะรัง

พุทธะเตเชนะ โสตถิณา

ทุกขา วุปะสะเมนตุ เต

โอสะถัง อุตตะมัง ะรัง

อัมมะเตเชนะ โสตถิณา

ภะยา วุปะสะเมนตุ เต

โอสะถัง อุตตะมัง ะรัง

สังขะเตเชนะ โสตถิณา

โรคา วุปะสะเมนตุ เต ฯ

คำแปล

เพราะทำความเคารพพระพุทธรัตนะ ซึ่งเป็นประหนึ่งโอสถอันประเสริฐเยี่ยมยอด เกื้อกูลแก่เทวดาและมนุษย์ทั้งหลาย ด้วยเดชแห่งพระพุทธเจ้า ขอให้อันตรายทั้งหลาย ทั้งปวง จงพินาศไปสิ้น ขอให้ทุกข์ทั้งหลายของท่าน จงสงบไปโดยดี

เพราะทำความเคารพพระธรรมรัตนะ ซึ่งเป็นประหนึ่งโอสถอันประเสริฐเยี่ยมยอด อันเป็นเครื่องระงับความเร่าร้อน ด้วยเดชแห่งพระธรรม ขอให้อันตรายทั้งหลาย ทั้งปวง จงพินาศไปสิ้น ขอให้ภัยทั้งหลายของท่าน จงสงบไปโดยดี

เพราะทำความเคารพพระสังฆรัตนะ ซึ่งเป็นประหนึ่งโอสถอันประเสริฐเยี่ยมยอด ควรแก่สักการะที่เขานำมาบูชา ที่เขาเตรียมไว้ต้อนรับ ด้วยเดชแห่งพระสงฆ์ ขอให้อันตรายทั้งหลาย ทั้งปวง จงพินาศไปสิ้น ขอให้โรคทั้งหลายของท่าน จงสงบไปโดยดี

บทนัตถิ เม

บทที่นี้อมระลึกถึงคุณพระรัตนตรัย อ้าंगเป็นสัจวาจา เพื่อให้
เกิดชัยมงคล

นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง	พุทโธ เม สระระณัง ะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง	ธัมโม เม สระระณัง ะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง
นัตถิ เม สระระณัง อัญญัง	สังโฆ เม สระระณัง ะรัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ	โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ฯ

คำแปล

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระพุทโธเจ้าทรงเป็นที่พึ่งอัน
ประเสริฐของข้าพเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระธรรมเป็นที่พึ่งอันประเสริฐของ
ข้าพเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

ที่พึ่งอื่นของข้าพเจ้าไม่มี พระสงฆ์เป็นที่พึ่งอันประเสริฐของ
ข้าพเจ้า ด้วยคำสัตย์นี้ ขอชัยมงคลจงมีแก่ท่าน

บทยังกัญจิ

บทที่น้อมระลึกถึงคุณพระรัตนตรัยซึ่งเป็นรัตนะที่มีพลาณภาพ
สูงสุดกว่ารัตนะทั้งมวลในโลก เพื่อให้เกิดความสวัสดิมงคล

ยังกัญจิ รัตนัง โลเก	วิชชะติ วิวัชัง ปุถุ
รัตนัง พุทธะสะมัง นัตถิ	ตัสส์มา โสตถิ ภาวันตุ เต
ยังกัญจิ รัตนัง โลเก	วิชชะติ วิวัชัง ปุถุ
รัตนัง ธัมมะสะมัง นัตถิ	ตัสส์มา โสตถิ ภาวันตุ เต
ยังกัญจิ รัตนัง โลเก	วิชชะติ วิวัชัง ปุถุ
รัตนัง สังฆะสะมัง นัตถิ	ตัสส์มา โสตถิ ภาวันตุ เต ฯ

คำแปล

รัตนะอย่างใดอย่างหนึ่งมากมาย บรรดามีในโลก รัตนะนั้น
เสมอด้วยพระพุทธเจ้าหาไม่ เพราะเหตุนั้น ขอท่านจงประสบแต่
ความสุขสวัสดิ

รัตนะอย่างใดอย่างหนึ่งมากมาย บรรดามีในโลก รัตนะนั้น
เสมอด้วยพระธรรมเจ้าหาไม่ เพราะเหตุนั้น ขอท่านจงประสบแต่
ความสุขสวัสดิ

รัตนะอย่างใดอย่างหนึ่งมากมาย บรรดามีในโลก รัตนะนั้น
เสมอด้วยพระสงฆ์เจ้าหาไม่ เพราะเหตุนั้น ขอท่านมีแต่ความสุข
สวัสดิ ฯ

บทมงคลจักรวาลใหญ่

คำว่า “มงคลจักรวาล” ซึ่งเป็นนามของมนต์บทนี้นั้น เป็นชื่อของจักรวาลที่เราอยู่อาศัยนี้ ด้วยว่า จักรวาลนั้นมีหลายจักรวาลด้วยกัน แต่สำหรับจักรวาลนี้ เรียกว่า “มงคลจักรวาล” เพราะเป็นจักรวาลที่พระสัมมาสัมพุทธเจ้าประสูติ ตรัสรู้ แสดงธรรมสั่งสอน เวไนยสัตว์และเสด็จดับขันธปรินิพพาน อยู่ในจักรวาลนี้ ดังนั้น จักรวาลนี้จึงเรียกว่า “มงคลจักรวาล” คือเป็นจักรวาลที่รวมอยู่แห่งสรรพมงคลอันสูงสุดทั้งสิ้น

ในมงคลจักรวาลใหญ่นี้ ในตอนต้นและตอนกลาง ได้ประมวลและอัญเชิญพระคุณสมบัติของพระพุทธเจ้าทั้งหมด ซึ่งเป็นมงคลอันวิเศษ และอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งมวล ให้ช่วยอภิบาลรักษา บันดาลให้เกิดสิริสุขทุกประการ กำจัดทุกข์โศกโรคภัย อุบัติวันตรายให้พินาศไป ในตอนท้ายก็ขออานุภาพของเทพยดา ช่วยตามรักษาอีกด้วย

มงคลจักรวาลใหญ่

สิริธิติมะติเตโชชะยะสิทธิมะทิตถิมะหาคุณาปะริมิตะ-
ปุญญาธิการัสสะ สัพพันตะรายะนิวาระณะสะมัดถัสสะ ภาคะวะโต
อะระหะโต สัมมาสัมพุทฺธัสสะ ทิวัดติงสะมะหาปุริสะลักขะณา-
นุภาเวนะ อะสีตยานุพฺพยัญชนะนानุภาเวนะ อัญจตุตตะระสะตะ-
มังคะลานุภาเวนะ ฉัพพันณะรังสิยานุภาเวนะ เกตุมานุภาเวนะ
ทะสะปะระมิตานุภาเวนะ ทะสะอุปะปะระมิตานุภาเวนะ ทะสะ-
ปะระมัตตะปะระมิตานุภาเวนะ สีละสะมาธิปัญญานุภาเวนะ
พุทธานุภาเวนะ ธัมมานุภาเวนะ สังฆานุภาเวนะ เตชานุภาเวนะ
อิทธานุภาเวนะ พะลานุภาเวนะ เญยยะธัมมานุภาเวนะ จะตุรา-
สีติสะทัสสะธัมมกัขันธานุภาเวนะ นะวะโลกุตตะระธัมมานุภาเวนะ
อัญจัญจิกะมัคคานุภาเวนะ อัญจุระสะมาปัตติยานุภาเวนะ
ฉะพะภิญญานุภาเวนะ จะตุสัจจะญาณานุภาเวนะ ทะสะพะละ-
ญาณานุภาเวนะ สัพพัญญุตะญาณานุภาเวนะ เมตตากะรุณามุทิตา-
อุเปกขานุภาเวนะ สัพพะปะริตตานุภาเวนะ ระตะนัตตะยะ-
สะระณานุภาเวนะ ตุยหัง สัพพะโรคะโสภุภัททะวะทุกขะโทมะนัส-
สุปายาสา วินัสสันตุ สัพพะอันตะรายาปิ วินัสสันตุ สัพพะสังกัปปา
ตุยหัง สะมิขณันตุ ทิฆายุตตา ตุยหัง โทตุ สะตะวัสสะซีเวนะ สะมังคิโก
โหดุ สัพพะทา. อากาสะปัพพะตะวะนะภูมิกังคามาสะมะมุททา
อารักขะกา เทวะตา สะทา ตุมเห อะนุรักขันตุ ฯ

คำแปล

ด้วยอานุภาพแห่งลักษณะมหาบุรุษ ๓๒ ประการ ด้วยอานุภาพแห่งพระอนุพยัญชนะ ๘๐ ประการ ด้วยอานุภาพแห่งมงคล ๑๐๘ ประการ ด้วยอานุภาพแห่งพระฉัพพัตถรังสี ด้วยอานุภาพแห่งพระเกตุมาลา ด้วยอานุภาพแห่งการบำเพ็ญพระบารมี ๑๐ ทศ ด้วยอานุภาพแห่งการบำเพ็ญพระอุปบารมี ๑๐ ทศ ด้วยอานุภาพแห่งการบำเพ็ญพระปรมัตถบารมี ๑๐ ทศ ด้วยอานุภาพแห่งศีล สมาธิ และปัญญาของพระผู้มีพระภาคอรหันตสัมมาสัมพุทธเจ้าผู้ทรงมีพระบุญญาธิการ อันกำหนดปริมาณมิได้ด้วยพระสิริพระวิริยะ พระปัญญา พระเดช และความสำเร็จชัยชนะ ผู้ทรงสามารถป้องกันสรรพอันตราย ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธรัตตะ ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมรัตตะ ด้วยอานุภาพแห่งพระสังฆรัตตะ ด้วยอานุภาพแห่งพระเดช ด้วยอานุภาพแห่งพระฤทธิ์ ด้วยอานุภาพแห่งพระกำลัง ด้วยอานุภาพแห่งพระญะยธรรม ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมขันธ ๘ หมื่น ๔ พัน ด้วยอานุภาพแห่งโลกุตตรธรรม ๙ ด้วยอานุภาพแห่งอริยมรรคมีองค์ ๘ ด้วยอานุภาพแห่งสมาบัติ ๘ ด้วยอานุภาพแห่งอภิญาญา ๖ ด้วยอานุภาพแห่งญาณในสัง ๔ ด้วยอานุภาพแห่งพระทศพลญาณ ด้วยอานุภาพแห่งพระสัพพัญญุตญาณ ด้วยอานุภาพแห่งเมตตา กรุณา มุทิตา และอุเบกขา ด้วยอานุภาพแห่งพระปริตรทั้งปวง ด้วยอานุภาพแห่งความระลึกถึงพระรัตนตรัย

ขอโรค ความเศร้าโศก ความอุบาทว์ ความทุกข์กาย ความทุกข์ใจ และความคับแค้นใจทั้งปวงของท่านจงสิ้นสูญไป แม้อันตรายทั้งปวง จงสิ้นสูญไป ขอความดีทั้งปวงของท่านจงสำเร็จด้วยดี ขอความเป็นผู้มีอายุยืนจงมีแก่ท่าน ขอท่านจงมีความสมบูรณ์ เพียงพร้อมด้วยการดำรงชีวิตอยู่ ๑๐๐ ปีตลอดกาล ขอทวยเทพทั้งหลาย ผู้คุ้มครองที่สถิตอยู่ในอากาศบรรพตไพโรสณธ์ ภูมิสถานแม่น้ำคงคา และมหาสมุทร จงคอยตามรักษาท่านทั้งหลายทุกเมื่อเถิด.

บทรตนนัตตยัปปภาวากิยาจนคาถา

รตนนัตตยัปปภาวากิยาจนคาถา เป็นคาถาที่พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัวได้ทรงพระราชนิพนธ์ขึ้น โดยขออำนาจพระศรีรัตนตรัยอันบริสุทธิประเสริฐ ได้กำจัดอุปสรรคอันตราย บันดาลความสมบูรณ์ ความสุขสวัสดิ์ให้เกิดมีแก่สยามประเทศ และขอเทวานุภาพให้คุ้มครองรักษาอีกด้วย

รัตนัตตยัปปภาวภิกขาจนคาคา

อะระหัง สัมมาสัมพุทโธ
มะหาสังฆัง ปะโพเธสิ
พุทโธ ฌัมโม สังโฆ จาติ
อัญญะมัญญาวิโยคา วะ
พุทโธ ฌัมมัสสะ โพเธตา
สังโฆ จะ สาวะโก พุทธัสสะ
วิสุทธัง อุตตะมัง เสฏฐัง
สังวัตตะติ ปะสันนानัง
สัมมา ปะฏิปัชขันตานัง
วิสุทธิ สัพพะกัเลเสหิ
นิพพานัง ปะระมัง สุญญัง
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
ระตะนัตตะยานุภาเวนะ
อุปัททะวันตะรายา จะ
มา กะทาจิ สัมมุสิงสุ
อาโรคิยะสุขัญญะเว
ตัพพัตถุนัญจะ สัมปัตติโย
ภะวันตุ สัมปะวัตตันตุ

อุตตะมัง ฌัมมะมัจฉะคา
อิจเจตัง ระตะนัตตะยัง
นานาโหนตัมปิ วัตถุโต
เอกิภูตัมปะนัตตะโต
ฌัมโม สังฆะนะ ชาริโต
อิจเจกาพัทตะเมวิทัง
โลกัสสิมิง ระตะนัตตะยัง
อัตตะโน สุทธิกามินัง
ปะระมาเย วิสุทธิยา ฯ
โหติ ทุกเขหิ นิพพุติ
นิพพานัง ปะระมัง สุขัง
สุวัตถิ โหตุ สัพพะทา ฯ
ระตะนัตตะยะเตชะสา
อุปะสัคคา จะ สัพพะโส
รัฏฐัง สยามานะเมวิทัง
ตะโต ทีฆายุตานิ จะ
สุขัง สัพพัตถะ โสตถิ จะ
สยามานัง รัฏฐะपालินัง

เต จะ รัฏฐัญจะ รักขันตุ
สัยามานัง รัฏฐะปาสิหิ
สิททะมัตถุ สิททะมัตถุ
เอตัสมิง ระตะนัตตะยัสมิง

สัยามะรัฏฐิกะเทวะตา
ธัมمامิเสหิ ปุชิตา
สิททะมัตถุ อิหัง ฉะลัง
สัมปะสาทนะนะเจตะโส ฯ

คำแปล

พระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นพระอรหันต์ ได้บรรลุธรรมอันอุดม
ยังสงฆ์หมู่ใหญ่ให้ตรัสรู้แล้ว หมวดสามแห่งรัตนะนี้อย่างนี้ แม้เป็น
ต่างกันโดยวัตถุว่า พุทโธ ธัมโม สังฆโม ดังนี้ แต่เป็นอย่างเดียวกัน
โดยเนื้อความ เพราะไม่พรากจากกันและกันได้ พระพุทธเจ้าเป็น
ผู้ตรัสรู้พระธรรม พระธรรมอันพระสงฆ์ทรงจำไว้ พระสงฆ์ก็เป็น
สาวกของพระพุทธเจ้า พระรัตนตรัยเนื่องเป็นอันเดียวกันอย่างนี้
นั่นเทียว

พระรัตนตรัยนี้ เป็นของหมดจดอุดมประเสริฐในโลก ย่อม
เป็นไปพร้อมเพื่อความหมดจดอย่างยิ่ง แก่สัตว์ทั้งหลายผู้เลื่อมใส
แล้ว ผู้ใคร่ซึ่งความหมดจดแก่ตนผู้ปฏิบัติอยู่โดยชอบ ความหมดจด
จากสรรพกิเลสทั้งหลาย ย่อมเป็นความดับจากทุกข์ทั้งหลาย ความ
ดับเป็นธรรมสูญอย่างยิ่ง ความดับเป็นสุขอย่างยิ่ง ด้วยความกล่าว
คำสัตย์นี้ ขอความสวัสดิ์จึงมีในกาลทั้งปวง

ด้วยอานุภาพแห่งพระรัตนตรัย ด้วยเดชแห่งพระรัตนตรัย
อุปัทวะและอันตรายทั้งหลายด้วย ความขัดข้องทั้งหลายด้วย อย่างไม่
พ้องพานสยามรัฐนี้ ในกาลไหนๆ เลย สุขเกิดแต่ความเป็นคนไม่มี
โรคด้วยนั้นเทียว แต่นั้น แม้ความเป็นผู้มีอายุยืนด้วย ความสมบูรณ์
แห่งวัตถุทั้งหลายเหล่านั้นด้วย ความสุขสวัสดิ์ในเหตุทั้งหลายทั้งปวง
ด้วย จงมี จงเป็นไปพร้อม แก่รัฐบาลสยามทั้งหลาย ขอเหล่าเทพา
ผู้ดำรงอยู่ในสยามรัฐ อันรัฐบาลสยามบูชาแล้วด้วยธรรมพลี และ
อามิสพลีทั้งหลาย จงรักษาซึ่งรัฐบาลสยามนั้นด้วย ซึ่งแว่นแคว้นด้วย
ขอผลแห่งจิตอันเลื่อมใสในพระรัตนตรัยนี้ จงเป็นผลสำเร็จ จงเป็น
ผลสำเร็จ จงเป็นผลสำเร็จ เทอญ ฯ

บทสุขาภิยาจนคาถา

สุขาภิยาจนคาถา เป็นคาถาที่สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฉิม)
วัดโมลีโลกยาราม แต่งขึ้น โดยอ้างอานุภาพพระปริตรที่ได้สวด
สาธยายแล้วนั้น เพื่อให้เกิดความสุขสิริสวัสดิ์ในราชตระกูล ขอให้
เทพยดาทั้งมวลคุ้มครองรักษา ให้ฝนตกต้องตามฤดูกาลเกิดความ
ผาสุกร่มเย็นแก่อาณาประชาราษฎร์ทั้งมวล

สุขาภิยาจนคาถา

ยัง ยัง เทวะมนุสสานัง	มังคะลัตถายะ ภาสิตัง
ตัสสะ ตัสसानุภาเวนะ	โทตุ ราชะกุละ สุขัง
เย เย อารักชะกา เทวา	ตัตถะ ตัตถาธิวาสิโน
อิมินา รัมมะทานะเน	สัพเพ อัมเหติ ปุชิตา
สะทา ภัทธานิ ปัสสันตุ	สุชิตา โหนตุ นิพพะยา
อัปปะมัตตา จะ อัมहेสุ	สัพเพ รักขันตุ โน สะทา
ยัญจะ โน ภาสะมานะหิ	กุสะลัง ปะสุตัง พะหุง
ตันโน เทวานุโมทนต์	จิรัง ติฏฐันตุ สาตะตัง
เย วา ชะลาพุชัณทะชะ	สังเสทะโขปะปาติกา
อะเวรา โหนตุ สัพเพ เต	อะนีฆา นิรุปัททะวา
ปัสสันตุ อะนะวัชขานิ	มา จะ สาวัชชะมาคะมา
จิรัง ติฏฐะตุ โลกัสสิมิ	สัมมาสัมพุททะสาสะนัง
ทัสเสนตัง โสตะวันตุนัง	มัคคัง สัตตะวิสุทติยา
ยาระ พุทโธติ นามัมปิ	โลกะเชฏฐัสสะ สัตถุโน
สัมมาเทสิตะธัมมัสสะ	ปะวัตตะติ มะเหลสิโน
ปะสันนา โหนตุ สัพเพปิ	ปาณิโน พุททะสาสะเน
สัมมา ธารัง ปะเวจฉันโต	กาเล เทโว ปะวัสสะตุ
วุฑฒิภาวายะ สัตตานิ	สะมิทัง เนตุ เมทะนิง

มาตา ปิตา จะ อัคระขัง
เอวัง อัมเมนะ ราชาโน

นิจจัง รักขันติ ปุตตะกัง
ปะชัง รักขันตุ สัพพะทา ฯ

คำแปล

พระปริตรใดๆ อันเราสวดแล้ว เพื่อประโยชน์แก่มงคล แห่ง
เทพดา และมนุษย์ทั้งหลาย ด้วยอานุภาพแห่งพระปริตรนั้นๆ ขอ
ความสุขจงมีในราชสกุล เทพเจ้าทั้งหลายใดๆ ผู้รักษาเอื้อเพื่อ
ผู้สิงสถิตอยู่ในสถานนั้นๆ ทั้งหมด อันเราบูชาแล้วด้วยธรรมทานนี้
เทพเจ้าทั้งหลายนั้นๆ จงเห็นสิ่งอันเจริญทั้งหลายทุกเมื่อ จงเป็นผู้ถึง
ซึ่งความสุข ปราศจากภัยทุกเมื่อ อนึ่งเหล่าเทพเจ้าทั้งสิ้น จงอย่า
ประมาทแล้วในเรา รักษาเราทุกเมื่อ อนึ่งกุศลอันใดมากอันเราภาซิต
อยู่ ขวานขวายแล้ว เทพเจ้าทั้งหลายจงอนุโมทนากุศลอันนั้นของเรา
จงดำรงอยู่ติดต่อกันสิ้นกาลนาน

อนึ่งสัตว์ทั้งหลายใด ที่เป็นขลาพุชะกำเนิดในครรรภ์มารดา
และที่เป็นอุปาทิกะกำเนิดลอยขึ้น ขอสรรพสัตว์ทั้งหลายนั้น จงเป็น
ผู้ไม่มีเวร ไม่มีทุกข์ ไม่มีอุปัทวะ เห็นกรรมทั้งหลาย อันหาโทษมิได้
อนึ่งกรรมอันมีโทษ อย่างมาพ้องพานสัตว์เหล่านี้ ขอคำสั่งสอนของ
พระสัมมาสัมพุทธเจ้า อันแสดงมรรคาแก่สัตว์ผู้มีโสตวิญญูณชาติ
เพื่อความหมดจดแก่สัตว์ จงดำรงอยู่ในโลกสิ้นกาลนาน แม้พระนาม
ว่า พุทธो ดังนี้ ของพระศาสดาผู้ประเสริฐในโลก ผู้มีธรรมอันแสดง

แล้วโดยชอบ ผู้แสวงหาซึ่งคุณอันใหญ่ ยังเป็นไปอยู่เพียงใด แม้สรรพสัตว์ทั้งหลายจงเป็นผู้เลื่อมใสแล้วในพระพุทธศาสนา ผณจงเพิ่มให้อุทกธารตกต้องในกาลโดยชอบ จงนำไปซึ่งเมทนีดลให้สำเร็จประโยชน์ เพื่ออันบังเกิดความเจริญแก่สัตว์ทั้งหลาย มารดาและบิดา ย่อมถนอมบุตรน้อย อันบังเกิดในตนเป็นนิตยฉันใด พระราชาทั้งหลาย จงทรงรักษาประชาราษฎร์โดยชอบ ในกาลทั้งปวงฉันทันนั้น ๆ

บทเหวดอวยโยชนคาถา

เหวดอวยโยชนคาถา เป็นคาถาส่งเหวดา ใช้อัญเชิญเหวดา กลับวิมาน เมื่อแรกที่จะเจริญพระปริตร ได้มีการชุมนุมเหวดา หรืออัญเชิญเหวดามา เพื่อฟังการเจริญพระปริตร ซึ่งถือว่าเป็นการแบ่งส่วนบุญไปให้สรรพสัตว์ทุกจำพวก ทุกหมู่เหล่า แม้กระทั่งเหวดา ซึ่งมองไม่เห็นตัวก็แผ่เมตตาจิตไปถึงเนื้อความในท่อนแรกของคาถานี้ เริ่มต้นด้วยการแผ่เมตตาจิตไปในหมู่สัตว์ทั้งหลาย ให้พ้นจากทุกข์โศกโรครภัย จากนั้นได้กล่าวเชิญเหวดาให้อนุโมทนา บุญกุศลที่บำเพ็ญมา ซึ่งก็รวมถึงบุญอันเกิดจากการเจริญพระปริตร เพื่อเหวดา จะได้อานิสงส์แห่งบุญนั้นด้วย ต่อจากนั้นก็เป็นการแนะนำเหวดาให้ เกิดศรัทธาในการให้ทาน รักษาศีลบำเพ็ญภาวนา แล้วเชิญให้เหวดา กลับ ต่อจากนั้น ก็ขออานุภาพแห่งพระพุทธเจ้า พระปัจเจกพุทธเจ้า และพระอรหันต์ทั้งหลาย ให้คุ้มครองรักษา

เทวดาอุยโยชนคากา

ทุกข์ปัดตา จะ นิตทุกขา	ภะยัปัดตา จะ นิตภะยา
โสภักปัดตา จะ นิสโสกา	โหนตุ สัพเพปิ ปาณิน
เอตตาวะตา จะ อัมเหติ	สัมภะตัง ปุญญะสัมปะทัง
สัพเพ เทวานุโมทนต์	สัพพะสัมปัตติสิทิยา
ทานัง ทะทนต์ สัทธายะ	สีลัง รักขันตุ สัพพะทา
ภาวะนาภีระตา โหนตุ	คัจฉันตุ เทวะตาคะตา ฯ
สัพเพ พุทธา พระลัปัดตา	ปัจเจกานัญจะ ยัง พระลัง
อะระหันตานุญจะ เตชะนะ	รักขัง พันธามิ สัพพะโส ฯ

คำแปล

ขอสัตว์ทั้งหลายที่ประสบทุกข์ จงเป็นผู้ปราศจากทุกข์ ที่
ประสบภัย จงปราศจากภัย ที่ประสบความเศร้าโศก จงสร้างโศก

ขอเหล่าเทวดาทั้งปวง จงอนุโมทนาบุญสมบัติ ที่ข้าพเจ้า
ทั้งหลายสร้างสมมาแล้วนี้ เพื่อความสำเร็จแห่งสมบัติทั้งปวง

ขอเทวดาทั้งหลาย จงให้ทาน รักษาศีล บำเพ็ญภาวนา
ด้วยศรัทธาทุกเมื่อ ขอเชิญเทวดาที่มาชุมนุมกลับไปเกิด พระพุทธเจ้า
ทั้งปวง ล้วนทรงพระกำลัง ด้วยเดชแห่งกำลังของพระปัจเจกพุทธ-
เจ้าทั้งหลาย และด้วยเดชแห่งกำลังของพระอรหันต์ทั้งหลาย ข้าพเจ้า
ขอน้อมนำเดชทั้งปวงนั้น มาเป็นเครื่องคุ้มครองรักษา ฯ

บทพุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง)

พุทธชัยมงคลคาถา กล่าวถึงพุทธวิธีที่ทรงเอาชนะมาร ๘ ประการ โดยทรงใช้พระพุทธานุภาพอันไม่ก่อเวรภัย ส่งผลให้ผู้แพ้ หันมายอมรับนับถือพระองค์ เชื่อกันว่ามีอานิสงส์ให้ผู้สวดประสบ ชัยชนะเหนือมารทั้งปวง ดุจดั่งพระพุทธเจ้าทรงมีชัยชนะเหนือมาร ทั้งที่เป็นมนุษย์และอมนุษย์ อนึ่ง พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้า- เจ้าอยู่หัว ทรงนำบทพาหุง (บทต้น) ไปทรงพระราชนิพนธ์แปลเป็น บทฉันท์ พระราชทานให้นักเรียนและประชาชนใช้สวดเป็นทำนอง สรรภัญญะ เพื่ออวยพรให้ประเทศไทยประสบชัยชนะในสงครามโลก ครั้งที่ ๑ เมื่อ พ.ศ.๒๔๖๐ เรียกว่า “ชัยสิทธิคาถา”

พุทธชัยมงคลคาถา (พาหุง)

พาหุง สะหัสสมะภินิมิตตสาธุธันตัง
คัมภีร์เมฆลึง อุทิตะโฆระสะเสนะมารัง
ทานาทิธัมมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
มาราติเรกะมะภิชฺฉิมิตะสัพพะรัตติง
โฆรัมปะนาฬะวะกะมักกะมะถัฏฐะยักขัง
ขันตีสุทนต์ะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
นาฬาคีริง คะชะวะรัง อะติมัตตะภูตัง
ท้าวคคิจักกะมะสะนีวะ สุทาร์ณันตัง
เมตตัมพุเสกะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ
อุกขิตตะขัคคะมะติหัตถะสุทาร์ณันตัง
ธาวันตโยชณะปะถังคุลิมาละวันตัง
อิทธิภิสังขะตะมะโน ชิตะวา มุนินโท
ตันเตชะสา ภะวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

กัถ்வานะ กัฏฐะมุทะรัง อิวะ คัพภินียา
 จิญญาเยะ ทุฏฐะวะจะนัง ชะนะกายะมัชฌเ
 สันเตนะ โสมะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

สัจจัง วิหาเยะ มะตีสัจจะกะวาทะเกตุง
 วาทาภีโรปิตะมะนัง อะติอันธะภูตัง
 ปัญญาปะทีปะชะลิตโต ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

นันโทปะนันทะภุชะคัง วิพุธัง มะหิทธิง
 ปุตเตนะ เถระภุชะเคนะ ทะมาปะยันโต
 อิทฐุปะเทสะวิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

ทุคคาหะทิฏฐิภุชะเคนะ สุทัฏฐะหัตถัง
 ฬะระหมัง วิสุททธิชุตติมิทธิพะกาภิธานัง
 ญานาคะเทนะ วิธินา ชิตะวา มุนินโท
 ตันเตชะสา ภาวะตุ เต ชะยะมังคะลานิ ฯ

เอตาปี พุทธะชะยะมังคะละอัฏฐะคาถา
 โย วาจะโน ทินะทิเน สะระเต มะตันที
 หิต்வานะเนกะวิวิธานิ จุปัททะวานิ
 โมกขัง สุขัง อะธิคะเมยยะ นะโร สะปิณฺณุญ ฯ

คำแปล

พระจอมมุนี ได้ชนะพญามารผู้นิรมิตแขนมากตั้งพัน ถืออาวุธครบมือ ชีคชสารศรีเมขลาพร้อมด้วยเสนามารโห่ร้องก้องกึก ด้วยธรรมวิธีทานบารมีเป็นต้น ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ชนะอาหวกยักษ์ ผู้มีจิตกระด้าง ปราศจากความอดทน มีฤทธิ์พิลึกยิ่งกว่าพญามารเข้ามาต่อสู้ยั้งนักจนตลอดรุ่ง ด้วยวิธีทรมานเป็นอันดี คือพระขันตี ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ชนะช้างตัวประเสริฐชื่อนาฬาคิริ เป็นช้างเผือกยิ่งนักแสนที่จะทารุณประดุจไฟป่าและจักรอาวุธ และสายฟ้า ด้วยวิธีรดลงด้วยน้ำ คือพระเมตตา ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี มีพระหฤทัยไปในที่จะกระทำอิทธิปาฏิหาริย์ได้ ชนะโจรชื่อนองคฺลิมาล (ผู้มีพวงคือนิ้วมือมนุษย์) แสนร้ายกาจมีฝีมือถือดาบวิ่งไล่พระองค์ไปเส้นทาง ๓ โยชน์ ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ชนะความกล่าวร้ายของนางจิณฺจมาณวิกา ทำอาการประหนึ่งว่ามีครุฑ เพราะทำไม้มีสัณฐานอันกลม ให้เป็นประดุมมีทอง ด้วยวิธีสมาธิอันงาม คือความระงับพระหฤทัยใน

ท่ามกลางหมู่ชน ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่ง
พระพุทธรูปชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี รุ่งเรืองแล้วด้วยประทีป คือปัญญา ได้ชนะ
สังกนิครนถ์ ผู้มีอหังการในที่จะสละเสียซึ่งความสัตย์ มีใจในที่จะ
ยกถ้อยคำของตน ให้สูงดุจยถง เป็นผู้มีตมยงนักร ด้วยเทศนา
ญาณวิธี คือรู้อหังการแล้วตรัสเทศนา ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่
ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธรูปชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี โปรดให้พระโมคคัลลานเถระพุทธรูปชินอรส
นิรมิตกายเป็นนาคราช ไปทรมานพญานาคราชชื่อนันโทปนันทะ ผู้มี
ความรู้ผิด มีฤทธิ์มาก ด้วยวิธีอันให้อุปเท่ห์แห่งฤทธิ์แก่พระเถระ ขอ
ชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธรูปชัยมงคลนั้น

พระจอมมุนี ได้ชนะพรหม ผู้มีนามว่า ท้าวพกาผู้มีฤทธิ์ มีอัน
สำคัญตนว่าเป็นผู้รุ่งเรืองด้วยคุณอันบริสุทธิ์ มีมืออันท้าวรุกขงค์คือ
ทิวลิปที่ตนถือผิด รัตจริงไว้แน่นแน่นแล้ว ด้วยวิธีวางยาอันพิเศษ คือ
เทศนาญาณ ขอชัยมงคลทั้งหลาย จงมีแก่ท่านด้วยเดชแห่งพระพุทธรูป-
ชัยมงคลนั้น

นรชนใด มีปัญญา ไม่เกียจคร้าน สวดกิติ ระลึกกิติ ซึ่ง
พระพุทธรูปชัยมงคล ๘ คาถา แม้เหล่านี้ทุกๆ วัน นรชนนั้นจะพึงละ
เสียได้ ซึ่งอุปัทวันตรายทั้งหลาย มีประการต่างๆ เป็นอนเนก ถึงซึ่ง
วิโมกขสิवालย์ อันเป็นบรมสุขแล.

บทชยปริตร

ชยปริตร เป็นคาถาสวดเพื่อให้เกิดมีชัยมงคลในการทำพิธีมงคลต่างๆ โดยกล่าวถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าที่ทรงมีพระกรุณาเป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ เป็นสัจวาจาให้เกิดชัยมงคลในมงคลพิธี ดังที่พระองค์ได้ทรงชนะมารที่โคนโพธิพฤกษ์ ฉะนั้น

ชยปริตร

มะหาการุณิโก นาโถ
ปุเรตฺวา ปารมมี สัพพา
เอเตนะ สัจจะวัชเชนะ
ชะยันโต โพธิยา มูเล
เอวัง ตํวัง วิชะโย โทหิ
อะปะราชาตีปะปลลังเก
อะภิสเสเก สัพพะพุทธานัง
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง
สุชะโณ สมุหุตโต จะ
ปะทักขินัง กายะกัมมัง
ปะทักขินัง มะโนกัมมัง
ปะทักขินานิ กัตถวานะ

ทิตายะ สัพพะปาณินัง
ปัตโต สัมโพธิมุตตะมัง
โหตุ เต ชะยะมังคะลัง ๑
สัักยานัง นันทิวฑฑะโน
ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล ๑
สีเส ปะฐะวีโปกชะเร
อัคร์ปะตโต ปะโมหะติ ๑
สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุยฺยัญจ ฬัรริ์มะจาริสุ
วาจากัมมัง ปะทักขินัง
ปะณิธี เต ปะทักขินา
ละกันตัตเต ปะทักขิเณ ๑

คำแปล

พระพุทธเจ้าทรงเป็นที่พึ่งได้อย่างแท้จริงของสัตว์ ทรงประกอบแล้วด้วยพระมหากรุณา ทรงบำเพ็ญพระบารมีทั้งหลาย ทั้งปวงให้เต็ม เพื่อประโยชน์แก่สรรพสัตว์ ทรงตรัสรู้พระสัมโพธิญาณอันอุดม ด้วยการกล่าวคำสัตย์นี้ ขอชัยชนะอันเป็นมงคลจงมีแก่ท่าน ฯ

ขอท่านจงมีชัยชนะ ในมงคลพิธีเหมือนพระจอมมุนีทรงชนะมารที่โคณโฑพิพฤกษ์ ถึงความเป็นผู้เลิศในสรรพพุทธานิเชก ทรงปราโมทย์อยู่บนนอปราศิตบัลลังก์อันสูง เป็นจอมมหาปฐพี ทรงเพิ่มพูนความยินดีแก่เหล่าประยูรญาติศากยวงศ์ฉะนั้น เทอญ

เวลาที่สัตว์ประพาศิชอบ ชื่อว่าฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี และชนะดี ครูดี บูชาดีแล้ว ในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย กายกรรม เป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา วาจกรรมเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา มโนกรรมเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา ความปรารถนาของท่านเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา สัตว์ทั้งหลาย ทำกรรมอันเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวาแล้ว ย่อมได้ประโยชน์ทั้งหลาย อันเป็นประตักษิณส่วนเบื้องขวา

บทภาต สัพพะมังคละ

บทที่อ้างอานุภาพพระรัตนตรัยให้เกิดสรรพมงคล เทพยดา
รักษาให้บังเกิดความสุขสวัสดิ

ภาต สัพพะมังคละ

ภะวะตุ สัพพะมังคละ
สัพพะพุทธานุภาเวนะ

ภะวะตุ สัพพะมังคละ
สัพพะธัมมานุภาเวนะ

ภะวะตุ สัพพะมังคละ
สัพพะสังฆานุภาเวนะ

รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สะทา โสถถิ ภะวันตุ เต ฯ

รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สะทา โสถถิ ภะวันตุ เต ฯ

รักขันตุ สัพพะเทวะตา
สะทา โสถถิ ภะวันตุ เต ฯ

คำแปล

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษาท่าน
ด้วยอานุภาพแห่งพระพุทธเจ้าทั้งปวง ขอความสวัสดิทั้งหลาย จงมี
แก่ท่านทุกเมื่อ ฯ

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษา
ท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระธรรมทั้งปวง ขอความสวัสดิ์ทั้งหลายจงมี
แก่ท่านทุกเมื่อ ฯ

ขอสรรพมงคลจงมีแก่ท่าน ขอเหล่าเทวดาทั้งปวงจงรักษา
ท่าน ด้วยอานุภาพแห่งพระสงฆ์ทั้งปวง ขอความสวัสดิ์ทั้งหลายจงมี
แก่ท่านทุกเมื่อ ฯ

บทนักขัตตยักข์

บทที่อ้างอานุภาพพระปริตรที่ได้สวดแล้ว ให้กำจัด
อุปัทวันตรายและบาปเคราะห์ทั้งหลาย

นักขัตตยักข์

นักขัตตยะยักข์ขะภูตานัง	ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสसानุภาเวนะ	หันต์วา เตสัง อุปัททะเว ฯ
นักขัตตยะยักข์ขะภูตานัง	ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสसानุภาเวนะ	หันต์วา เตสัง อุปัททะเว ฯ
นักขัตตยะยักข์ขะภูตานัง	ปาปัคคะหะนิวาระณา
ปะริตตัสसानุภาเวนะ	หันต์วา เตสัง อุปัททะเว ฯ

คำแปล

พระปริตรสามารถป้องกันบาปเคราะห์อันเกิดจากอำนาจแห่งฤกษ์ยามอักษ์ และฤตผีปีศาจทั้งหลายได้ ด้วยอำนาจแห่งพระปริตรที่ได้สวดมา ตั้งแต่ต้นจนจบ จงกำจัดอุปัทวันตรายทั้งหลายอันเกิดแต่อำนาจแห่งฤกษ์ยามเป็นต้นให้พินาศหายไป ฯ

พระปริตรสามารถป้องกันบาปเคราะห์อันเกิดจากอำนาจแห่งฤกษ์ยามอักษ์ และฤตผีปีศาจทั้งหลายได้ ด้วยอำนาจแห่งพระปริตรที่ได้สวดมา ตั้งแต่ต้นจนจบ จงกำจัดอุปัทวันตรายทั้งหลายอันเกิดแต่อำนาจแห่งฤกษ์ยามเป็นต้นให้พินาศหายไป ฯ

พระปริตรสามารถป้องกันบาปเคราะห์อันเกิดจากอำนาจแห่งฤกษ์ยามอักษ์ และฤตผีปีศาจทั้งหลายได้ ด้วยอำนาจแห่งพระปริตรที่ได้สวดมา ตั้งแต่ต้นจนจบ จงกำจัดอุปัทวันตรายทั้งหลายอันเกิดแต่อำนาจแห่งฤกษ์ยามเป็นต้นให้พินาศหายไป ฯ

บทชัยมงคลคาถา

ชัยมงคลคาถา เป็นคาถาสวดเพื่อให้เกิดมีชัยมงคลในการทำพิธีมงคลต่างๆ โดยกล่าวถึงพระคุณของพระพุทธเจ้าที่ทรงมีพระกรุณาเป็นที่พึ่งของสรรพสัตว์ เป็นสัจวาจาให้เกิดชัยมงคลในมงคลพิธี ดังที่พระองค์ได้ทรงชนะมารที่โคนโพธิพฤกษ์ ฉะนั้น

ชัยมงคลคาถา

ชะยัันโต โพิธยา มุเล
เอวัง ตั้วัง วิชะโย โทหิ
อะปะราชาติะปัลลังเก
อะภิสะเก สัพพะพุทธานัง
สุนักขัตตัง สุมังคะลัง
สุชะโนธ สุมุหุตโต จะ
ปะทักขินัง กายะกัมมัง
ปะทักขินัง มะโนกัมมัง
ปะทักขินานิ กัตถวานะ

สัักยานัง นันทิวัทตะโน
ชะยัสสุ ชะยะมังคะเล ฯ
สีเส ปะฐะวีโปกขะเร
อัคคัปปัตโต ปะโมหะติ ฯ
สุปะภาตัง สุหุฏฐิตัง
สุยิฏฐัง พรั้ทมะจาริสุ
วาจา กัมมัง ปะทักขินัง
ปะณิธิ เต ปะทักขินา
ละกันตัตเถ ปะทักขิเณ ฯ

คำแปล

ขอท่านจงมีชัยชนะ ในมงคลพิธีเหมือนพระจอมมุนีทรงชนะ
มารที่โค่นโพธิพฤกษ์ ถึงความเป็นผู้เลิศในสรรพพุทธาภิเษก ทรง
ปราโมทย์อยู่บนปราสาทบัลลังก์อันสูง เป็นจอมมหาปฐพี ทรง
เพิ่มพูนความยินดีแก่เหล่าประยูรญาติสาकยวงศ์ฉะนั้น เทอญ

เวลาที่สัตว์ประพตชอบ ชื่อว่าฤกษ์ดี มงคลดี สว่างดี รุ่งดี
และชนะดี ครูดี บูชาดีแล้ว ในพรหมจารีบุคคลทั้งหลาย กายกรรม
เป็นประทักษิณส่วนเบื้องขวา วชิกรรมเป็นประทักษิณส่วนเบื้องขวา
มโนกรรมเป็นประทักษิณส่วนเบื้องขวา ความปรารถนาของท่านเป็น
ประทักษิณส่วนเบื้องขวา สัตว์ทั้งหลาย ทำกรรมอันเป็นประทักษิณ
ส่วนเบื้องขวาแล้ว ย่อมได้ประโยชน์ทั้งหลาย อันเป็นประทักษิณส่วน
เบื้องขวา

กรมการศาสนา กระทรวงวัฒนธรรม

โทรศัพท์ ๐ ๒๒๐๙ ๓๗๒๘ โทรสาร ๐ ๒๒๐๒ ๙๖๓๔

www.dra.go.th www.facebook.com/newyearprayer/

สายด่วนวัฒนธรรม ๑๗๖๕

สวดมนต์ข้ามปี